

TARTALOMJEGYZÉK

Mazsolázó	
Hírek, események	
Német javaslat	
Horvátország nyit Jugoszlávia felé	
Nincs nitrofen Magyarországon	
Könnyebb utat az ingatlanok adásvételére	
Óvintézkedések	
EU Agrárium és piacsabályozás	
A fogyasztók 60%-a elégedett az Európai Unióban	
Boldog és egészséges állatok	
Piacképtelen a vakcinázott hús	
Fischler megemelné az argentin húskvótát	
Antibiotikus növekedésserkentők alkonya	
Az olaszok kapva kapnak a bión	
Nem befolyásolja a kvótarendszer a tejszektor szerkezet átalakítását	
Az USA új agrártámogatási tervei hátráltatják a KAP reformját	
Biosajt tejszömör ellen	
Keleti Bővítés	
Ha adnak fogadd el, ha ütnek, szaladj el?	
Verseny fut(tat)ás a SAPARD pénzekért	
Felkészülésünk	
A francia minőségpolitika	
A magyar kulináris örökség és az európai eredet-megjelölés	
Folytatódik a falugazdászok EU képzése	
44 vágóhíd és 21 baromfitelep nem EU konform	
Versenyképes kapunyitást!	
A döntés helyben	
Csökkent a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma	
Riport	
Jövőképek a vidékfejlesztésről	
Piaci Hírek	
Horvát cukorgyártás előretörése	
Növekedett a horvát kereskedelmi deficit	
Környezetvédelem	
Kudarcot vallott a Barcelonai Csúcs	
Közlöny	

CONTENTS

Browser	
News, events	
German Proposal	
Croatia opens towards Yugoslavia	
No nitrophen in Hungary	
Easier trade concerning real estates	
Precautionary measures	
EU Agriculture	
60% of consumers is satisfied with in the European Union	
Happy and healthy animals	
Meat of vaccinated animals is not marketable	
Fischer wants to increase the Argentine meat Quota	
Declination of antibiotic growth promotess	
Italians leap at eco-products	
Quota system has no influence on the re-structuring of milk sector	
The USA's plans of a new agricultural supporting system hinders the reform of the CAP	
Bio cheese against surfeit of milk	
Eastern enlargement	
Receive is you are given run is beaten	
Receive for SAPARD funds	
Our preparation	
French quality policy	
Hungarian culinary heritage and the EUROPEAN system of marking of origin	
EU-training of willage consultants is going on	
44 abbattoirs and 21 poultry farms are not yet EU conform	
Competitive opening, please!	
Locally made decision	
Number of agricultural employees is decreasing	
Report	
Future prospects concerning rural tevelopment	
Market news	
Croatian sugar industry is forging ahead	
Cration trade deficit is intreasing	
Environment protection	
Barcelona Summit was a failure gulletin	

Az Európai Unió Agrárgazdasága
2002. 7. évfolyam 5. szám

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium közreműködésével
és támogatásával havonta megjelenő kiadvány
Kiadja az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ

Felelős kiadó: *Gulácsiné Pápay Erika*

Szerkesztőség címe: 1012 Budapest, Attila út 93.

Postacím: 1253 Budapest 13, Pf.: 15.

Tel.: 489-4900, Fax: 489-4949

Főszerkesztő: *Tamás Enikő*

Főszerkesztő helyettes: *dr. Székely Sándor*

Szerkesztőségi titkár: *Pálfi Adrienn*

Szerkesztőbizottság: *dr. Vajda László, Jazigián Dikránné*

Lükőné Órsi Gabriella, Román Zoltán

Készült: AGROINFORM Kiadóház

1096 Budapest, Sobieski János u. 17.

HU-ISSN 1416-6194

Economy of the European Union
Volume 2002/7., Issue 5.

Monthly publication, coming out with the assistance and support of the
Ministry of Agriculture and Regional Development
Published by the National Agricultural Library and Documentation Centre

Responsible Publisher: *Gulácsiné Pápay Erika*

Address of the Editorial Office: 1012 Budapest, Attila út 93.

Postal address: 1253 Budapest 13, Pf.: 15.

Tel.: 489-4900, Fax: 489-4949

Editor-in-chief: *Tamás Enikő*

Deputy Editor-in-chief: *dr. Székely Sándor*

Secretary of the editorial office: *Pálfi Adrienn*

Editorial board: *dr. Vajda László, Jazigián Dikránné,*

Lükőné Órsi Gabriella, Román Zoltán

Printed in: AGROINFORM House

1096 Budapest, Sobieski János u. 17.

HU-ISSN 1416-6194

- **Egy ország kulturáltságát többek között azon is le lehet mérni**, hogyan bánnak ott az állatokkal, beleértve a haszon- és a kedvtelésből tartott háziállatokat is. Hogyan látja *Margaret Winberg* svéd mezőgazdasági miniszter az állattartás etikáját? A cikksorozat első része a ... oldalon olvasható.

— • —

- **Magyarország területének mintegy 96%-a vidéki térségnek minősül** EU kritériumok alapján, itt él az ország népességének 74%-a. Kistérségi fejlesztésekről, pályázatokról, a pályázatok elkészítéséről, a vidéki lakosság helyzetéről, a magyar vidék perspektívájáról a **dr. Tóthné Mohácsy Gabriella** FVM főosztályvezető helyettessel készített interjúból tudhatnak meg többet a ... oldalon.

— • —

- **2004-re halasztották** az energiára kivetendő környezetvédelmi adó bevezetését. Elkerülhetetlen lesz, hogy az áruk és szolgáltatások árai tükrözzék azok környezetvédelmi hatásait is. Szegényedik a biológiai sokféleség. Részletesebben a *Kudarcot vallott a Barcelonai Csúcs* című cikkben a ... oldalon.

— • —

- **Magyarországon nincsen forgalomban nitrofen** hatóanyagú gyomirtószer. Így nem is kerülhetett a német piacon forgalmazott takarmánykeverékekbe magyar importból származó, nitrofen hatóanyaggal szennyezett gabona. Így nem indokolt német részről a magyar import gabona minőségi ellenőrzésének szigorítása (Bővebben a ... oldalon).

— • —

- **Az észak-ír farmerek** egyre inkább átállnak a biovaj és sajftermelésre, ezen termékeket az áruházláncok megkerülésével közvetlenül a fogyasztóknak igyekeznek eladni. (Az élelmes ír farmerekről bővebben a ... oldalon.)

— • —

- **Az EU polgárok 60%-a biztonságosnak tartja az élelmiszereket.** A lakosság többsége EU-szerte ódzkodik a GM alapanyagot tartalmazó élelmiszerektől. Az élelmiszergyártás nyomonkövethetőségének javítását várják a fogyasztók. (További részletek a ... oldalon.)

— • —

- **Eladhatatlan lesz a vakcinázott hús.** Szégyenfolt ugyanakkora az Európai unió agrár-imázsán az a gyakorlat, hogy az emberi fogyasztásra alkalmatlan levágott állatokat nyílt területen, tömegesen, máglyán égetik el. (Érdekes részletek a ... oldalon.)

— • —

- **Nagylelkű gesztust** tenne Franz Fischler főbiztos, amennyiben 10.000 tonna csúcsmínőségű „Hilton marhahús” exportjára adna egyszeri, kiegészítő kvótát Argentínának. Jelenleg az EU-nak 2,8 milliárd euró agrárkereskedelmi deficitje van Argentínával szemben (a ... oldalon).

— • —

- **Az antibiotikus növekedésserkentők kivonása** csak egyike az EU élelmiszer adalékokra vonatkozó elképzelésének. Az Európai Unió nagy változtatásokra készül az adalékanyagok tekintetében (Bővebben a ... oldalon).

Német javaslat

A termeléshez folyósított összegek további csökkentését, illetve a vidéki körzetek támogatásának felfuttatását indítványozza az EU agrárrendtartásának további reformját célzó német javaslat, mert a belső árkiegészítés, illetve az exportszubszenció a piaci irányzatoktól eltérő hatásokat vált ki. A földterülettel arányos juttatásokat Berlin szeretné kiterjeszteni az ökológiai követelményeket jobban szolgáló rétekre, legelőkre, emellett sürgeti a nagyobb gazdaságoknak szánt juttatások maximálását.

Horvátország nyit Jugoszlávia felé

A Jugoszlávia és a horvát kormány előbbre jutott a kereskedelmi liberalizáció irányába és megvan a remény arra, hogy 2003 elején a két ország között aláírják a Szabadkereskedelmi Egyezményt.

A kereskedelmi forgalom növekedése erőteljes a két ország között. Jelenleg az agrártermékek kereskedelmét horvát részről, mintegy 40 millió dolláros többlet jellemzi.

Könnyebb utat az ingatlanok adásvételére

Könnyebbé válhat az ingatlanok adásvétele Szlovákiában, miután a kormány 19 millió koronás (400 ezer dollár) pótlólagos forrást hagyott jóvá a földhivatalok számára. Pozsony reményei szerint az intézkedés révén gyorsul majd a hivatalok munkája, ami elengedhetetlen a hatékony ingatlanpiac kialakulásához. A kormány határozott az ingatlantulajdonosok Interneten elérhető adatbázisának felállításáról is, amelyhez az EU PHARE-programja 150 ezer eurós támogatást biztosít majd.

Nincs nitrofen Magyarországon

A Népszabadságban 2002. május 30-án megjelent „Biobotrány Németországban” c. cikk szerint egy német cég nitrofennel szennyezett takarmánygabonát hozott forgalomba, amelyből előállított takarmánykeverékeket a Bioland német biogazdálkodó-szövetséghez tartozó biofarmoknak adták el. A szennyezett takarmánygabona eredete egyelőre nem tisztázott, de „egyes feltételezések szerint egy kelet-közép-európai államból importálhatók”. Ennek kapcsán több megkeresés érkezett az FVM Növényvédelmi és Agrár-környezetgazdálkodási Főosztályára azzal a kérdéssel, hogy mi a helyzet Magyarországon a nitrofen hatóanyagú gyomirtószer engedélyezésével és használatával.

Az említett gyomirtószer Magyarországon MezoTox néven utoljára 1989-ben volt forgalomban a mák és a hagyma gyomirtására, de gabonafélék gyomirtására soha nem alkalmazták. Ezt követően több éven át nem volt rá kereslet a mezőgazdaságban, így a Növényvédelmi és Agrár-környezetgazdálkodási Főosztály a hazai forgalomba hozatali és felhasználási engedélyét 1998-ban visszavonta, vagyis használatát megtiltotta. Ez a tiltás 2001-ben az EU jogszabályoknak megfelelően miniszteri rendeletként is megjelent. Megalapozatlan tehát az a feltételezés hogy a német piacon 2002-ben forgalmazott takarmánykeverékekbe magyarországi importból származó gabona révén került volna a nitrofen szennyezés. Emiatt sem indokolt német részről a magyar import gabona minőségi ellenőrzésének esetleges szigorítása.

FVM Sajtó

Óvintézkedések

Az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya a 2002. évi XXII. Törvénnyel módosított 1995. évi XCI. Torvény 6. § (4) c) pontjában biztosított jogkörénél fogva az alábbi 9240/2002. számú közleményt adja ki:

Németországban a hatóságok megállapították, hogy a már több mint 10 éve betiltott *nitrofen* nevű, rákkeltő hatású gyomirtószerrel szennyezett gabonát használtak fel állatok takarmányozására. A szer maradványait állati eredetű termékekben is kimutatták.

A fentiek miatt azonnali hatállyal – további intézkedésig – az alábbi rendelkezések lépnek életbe:

- A Németországból érkező bio-baromfiús szállítmányokat 2002. június 4-től a határállatorvos záradékkal látja el. A záradék tartalma: „a szállítmány csak akkor hozható belföldi forgalomba, ha a nitrofen kimutatására irányuló laboratóriumi vizsgálatok negatív eredményűek”.
- 2002. június 5-től baromfiús csak akkor importálható, ha a szállítmányt a német hatóság igazolása kíséri, miszerint a baromfiúst nitrofen jelenlétére megvizsgálták és az eredmény negatív volt.
- Németországból takarmánykeveréket – kivéve a tejpótló takarmánykeveréket – behozni tilos.

FVM Sajtó

FOGYASZTÓVÉDELLEM

A fogyasztók 60%-a elégedett az Európai Unióban

Az Európai Élelmiszer- és Italgyártók Szövetségének (CIAA) április 11–12. között Európai Élelmiszer Csúcs (European Food Summit) címmel, Brüsszelben tartott konferenciáján az *élelmiszerbiztonság* is szerepelt a napirenden. A téma mottója: az európaiak nagy többsége elégedett az élelmiszerek minőségével. A megállapítás egy felmérés eredményein alapszik, melyet a konferencián hoztak nyilvánosságra.

Nagy számban jelentek meg a tanácskozáson az élelmiszeripari vállalatok és az EU intézményeinek képviselői. Az alapanyag-termelő, feldolgozó és az élelmiszerkereskedelmi vállalatok és érdekvédelmi szervezetek 300 vezető képviselője mellett, az Európai Unió leg-

felsőbb szintjéről *Franz Fischler* mezőgazdasági és *David Byrne* egészségügyi és fogyasztóvédelmi főbiztosok is részt vettek a tanácskozáson.

A konferencián bemutatott felmérés három témacsoportot vizsgált: elsőként a kockázati tényezők megítélését, a módosított génállományú (GM) alapanyagokkal kapcsolatos megítélést és a fogyasztói információk fontosabb forrásait. Az adatfelvételt 5 ország egyenként 1000 fős mintáján vizsgálták. Az öt vizsgált ország az Egyesült Királyság, Franciaország, Németország, Olaszország és Hollandia, így az eredmények az Unió népességének többségét reprezentálják.

És a 40 %?

A felmérésből az derült ki, hogy noha az unióbeliek fontosnak tartják az élelmiszerbiztonságot, annál mégis aggasz-

tóbbnak tartják a dohányzás, a különféle környezetszennyezések és a stressz hatásait. Az EU polgárainak 60%-a bizton-

ságosnak találja az élelmiszereket. A legegészedettebbek a brit és a holland fogyasztók. A GM termékekkel szemben a fogyasztók többsége által megfogalmazott feltétel, hogy az a fogyasztó javát szolgálja, ne a termelők, gyártók érdekeit. Mindazonáltal az EU lakosságának többsége elzárkózik a GM alapanyagot tartalmazó élelmiszerek vásárlásától, bár a brit és holland fogyasztók e téren engedékenyebbek. Az életkor szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők és idősek szkeptikusabbak a GM termékekkel szemben. A fogyasztók érdekeinek nagyobb figyelembevételére esetén a britek, a hollandok és a franciák esetleg megváltoztatnák attitűdjüket.

A konferencia résztvevői hangsúlyozták, hogy az élelmiszerbiztonság a teljes vertikum minden egyes szereplőjének felelőssége, a termelőtől a fogyasztóig.

A Nestlé vezérigazgatója, *Peter Brabeck-Letmathe* a termékminőség összetettségét emelte ki. A minőség, például „egy állati nyersanyag esetén a takarmánynál kezdődik és a fogyasztó villájánál végződik”. Ehhez kell igazodnia minden szereplőnek. Az új Európai Élelmiszertörvény az igen magas fokú egészségvédelmen alapszik. *A feltételezésen alapuló szabályt a tudományos igazolásnak kell felváltania*, azaz a GM termékeket csak bizonyított kockázatoság esetén lehet diszkriminálni.

Fokozott felelősség

Byrne és Fischler főbiztosok a minőség fontosságát hangsúlyozták a megnyisszítással szemben. A felállítandó Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak főszerepet szánunk a fogyasztói bizalom megerősítése terén. Mivel a Európai Közösség mezőgazdasági termelésének legfőbb vevője, illetve feldolgozója az élelmiszeripar, lehetővé kell tenni a versenyképes árak kialakulását, túl a mezőgazdasági termelés biztonságának fenntartásán. Ez, végső soron a Közös Agrárpolitika reformjának kérdését veti fel.

Robert Raeber, a CIAA elnöke elmondta, hogy évi 600 milliárd eurós termelési értékével az élelmiszer- és ital-

gyártó ipar az EU vezető iparágai közé tartozik. A 26 ezer társaság összesen 2,6 millió munkavállalót alkalmazva, egyben a legnagyobb foglalkoztató is. Az iparág ilyen számottevő piaci jelenléte pedig a fogyasztók millióinak mindennapos megelégedését bizonyítja. Az pedig, hogy az európai fogyasztó ma sokkal jobban megbízik a vásárolt élelmiszerekben, azt eredményezi, hogy az élelmiszeripar és a vertikum többi szereplője egyaránt fokozottabb kommunikációra és átláthatóságra fog törekedni.

Csillag Péter

Boldog és egészséges állatok

Az állattartás etikai és morális kilátásai

Sok állat él, dolgozik és hal meg az emberiségért. Igaz-e ez állítás, vagy hamis? A táplálkozásunk és öltözködésünk során felhasznált anyagok tekintetében

függünk az állatoktól. Tartjuk őket továbbá házi kedvencként, valamint állatkeretekben és cirkuszokban is. Ugyanakkor elismerjük, hogy az állatok is egyedi,

érző lények, és szükségleteiket tiszteletben kell tartanunk. Hogyan is bánjunk tehát az állatokkal?

A műszaki és tudományos haladás javított az emberek életkörülményein, nagyobb lehetőségeket kínálva, ám igen gyakran a folyamatos kizsákmányolás alatt álló állatvilág és a környezet rovására. Az utóbbi néhány évszázad során az élelmiszer- és ruhaipar fejlődésével új, intenzív termelési eljárások terjedtek el, melyek az állattenyésztésre is rányomták bélyegüket. A nem megfelelő higiénikus körülmények miatt megnőtt az állati betegségek és az élelmiszer-szennyezés kockázata. Az állatok levágása és szállítása hajdan brutális eleme volt az állattartásnak. Az állattenyésztést a hatékonyság és termelékenység szelleme uralta, melytől idegen az állatok igényeinek tiszteletben tartása.

Másfelől azonban ismereteink az állatok táplálásával, betegségeivel, gondozásával, biológiai szükségleteivel és viselkedésével kapcsolatban folyamatosan bővültek, melyek az állatok egészségének javulását eredményezték. Az állattartás és állatgondozás terén egyre jobb rendszereket fejlesztettünk ki, jobbak az esélyek a betegségek megelőzésére és kezelésére.

A huszadik század utóbbi évtizedeiben egyre növekvő ellenérzést keltett az állatvilágnak és a természetnek az ember általi egyoldalú kizsákmányolása. Felhívások láttak napvilágot, melyekben az ember és a termelési rendszerek által kizsákmányolt állatok viszonyának ártékelésére szólítottak fel bennünket. Ezek az állattartás körülményeinek javulását hozták, valamint tudatosították, hogy az állatokkal való kegyetlen bánásmód nem szolgálja az emberiség céljait.

Az állatoknak lényükből fakadó belső értékük van!

Továbbra is tart a vita az állatok helyzetével kapcsolatban. Úgy látszik, a következő két alapvető kérdés áll szemben egymással:

Kivételezett helyzetben van-e az emberiség az állatvilághoz képest?

Van-e az állatoknak lényükből fakadó belső értékük?

Az ember, mint faj, természetesen különbözik az állatoktól. Az emberi agy a maga nemében egyedülálló fejlődésen ment keresztül. Az ember gondolatokat létrehozó képessége nem ismer határokat.

Mindazonáltal úgy hiszem, nagy tévedés lenne azt a következtetést levonni, hogy az embernek jogában áll előnyt élvezni az állatokkal szemben. A fajok között az ember az egyetlen, mely helyzetéből adódóan felelősséget vállal-

hat bolygónk jövőjéért, és cselekedni képes, hogy megóvja a Földet a pusztulástól. Az ember jogai tehát - erkölcsi kötelezettsége miatt - mindössze a természetért és annak életformáiért vállalt felelősségre szorítkoznak. Ez a felelősségvállalás azonban jól átgondolt etikai álláspontot igényel.

Az ember felelősségvállalásának egyik alapja kell legyen annak elismerése, hogy az *állatoknak lényükből fakadó belső értékük van*. Az ember önös érdeke teret kell, hogy adjon egy másik érdeknek - ez az érdek voltaképpen a *többi teremtmény szükségleteinek elismerése*. A nehézség az, hogy érdekeiket egyedül az ember képes meghatározni és megvédeni.

Nézzük az állatok szükségleteit!

Hogyan védjük jelenleg az ember szolgálatában álló állatok érdekeit? Nem volna reális, ha azt képzelnénk, hogy

ezek az állatok képesek lennének még visszatérni a szabad élethez. Az ember több mint tízezer éve tart állatokat. A

legtöbb haszonállat háziasodott, vagy nagymértékben alkalmazkodott az emberi környezethez. Szintén nem volna reális elképzelés, ha beszüntetnénk minden olyan élelmiszertermelési folyamatot, melyben állatok is részt vesznek. Ugyancsak kevesen értenének egyet azzal, hogy az új gyógyszerek kifejlesztését akadályozza az állatok orvosbiológiai célú felhasználásának tiltása. Az *Állatjóléti Törvény* előírása szerint minden állat meg kell kapja a megfelelő gondozást, valamint a szükségtelen fájdalom és a betegség elleni védelmet.

Állandóan fel kell tennünk a kérdést magunknak, hogyan is tartjuk állatainkat. Az állatok érzékelik a fájdalmat, szenvedést és félelmet – de ugyanígy a biztonságot is. Az én feladatom mezőgazdasági, élelmiszeripari és halászati miniszterként – mely egyben állatvédelmi miniszterséget is jelent –, hogy a lehető legkisebbre csökkentsem azt a szenvedést, mely az állatokat érheti. Feladatom arra is kiterjed, hogy munkámmal elősegítsem az általunk tartott és tenyésztett állatok természetes életkörülményeit.

Fenntartható társadalom

Jelenleg hatmilliárd ember él bolygónkon, és a népesség továbbra is növekszik. Ma még elegendő élelem jutna mindenkinek, de az elosztás nem igazságos. Gyanítható, hogy a Föld eltartóképességének határa van, mint ahogy a természet erőforrásainak büntetlen kihasználása is minden bizonnyal véges. A hús és más állati termékek iránti igény drámai módon növekedett. Ez a fejlődés kedvezőtlenül befolyásolta az élőállat-előállítását; *egyre több állat él intenzív tartási körülmények között*, ami azt jelenti, hogy nem mozoghatnak tetszés szerint szabadon, hanem zárt térben, istállóban tartják őket, és sokkal koncentráltabb takarmányt kapnak. Az intenzív tartási rendszerek gabonaféle takarmányokon alapulnak, így az emberek és állatok táplálék-konkurenské válnak. A nem megfelelő állattartás súlyos környezeti problémákat is okozhat. A szabadon legeltetett állatok hasznos környezetvédelmi szolgáltatást nyújtanak például a terület nyitottságának fenntartásával, hozzájárulva ezzel a biodiverzitás megőrzéséhez. Más szavakkal, *nemcsak etikai, hanem környezetvédelmi és szolidaritási szempontok is indokolják, hogy az állati eredetű élelmiszerek termelése és fogyasztása során*

a legnagyobb körültekintéssel járjunk el.

Manapság igyekszünk fenntartható társadalmat létrehozni. Véleményem szerint az *ökológiai szemléletű társadalom* az, amely elismeri az állatok lényükből adódó belső értékét. Tudatában kell lennünk annak, hogy mi, emberek, nem zsákmányolhatjuk ki könyörtelenül bolygónkat anélkül, hogy figyelembe ne vennénk valamennyi állat érdekeit. Az emberiség éretté válásának jele lenne, ha abba hagynánk végre az állatok és környezetünk kizsákmányolását. Igényeink táplálkozás és öltözködés szempontjából nem változtak, de rájöttünk és megértettük, hogy ezek nem kell, hogy feltétlenül együtt járjanak az állatok szenvedésével. Ebből kiindulva olyan társadalmat építhetünk, amely az állatokkal jobban együtt érez.

A „Boldog és egészséges állatok” című kiadvány *hét pontos akciótervet* tartalmaz, melynek segítségével az erkölcsi megközelítés gyakorlati tudássá alakítható, és így javítja az állatokkal való kapcsolatunkat.

Margareta Winberg

Svédország mezőgazdasági, élelmiszerügyi és halászati minisztere
(Fordította: Lükő Gabriella)

Piacképtelen

a vakcinázott hús

Számos húsfeldolgozó és élelmiszer-áruház-lánc jelezte az Egyesült Királyság Mezőgazdasági Minisztériuma felé, hogy vakcinázott húst nem, vagy csak külön jelzéssel ellátva és ezzel csökkent minőségűnek nyilvánítva hajlandóak árusítani. Politikailag tehát helyes döntés volt, hogy tavaly a száj- és körömfájás járvány kitörésekor a tömeges levágás mellett döntöttek, a vakcinás helyett. Ugyanakkor teljességgel elfogadhatatlan szégyenfoltot volt az a gyakorlat, ahogy a levágott állatokat nyílt területeken, tömegesen, máglyákon égették el. Ez nem ismétlődhet meg többet. Összességében több mint 4 millió állatot vágtak le, a Brit Kincstárnak 2,7 milliárd font (hózzávetőlegesen 4 milliárd euró) veszteséget okozva ezzel közvetlenül, a szélesebb gazdasági kihatásokat nem is említve.

David Byrne, az EU Közegészségügyi és Fogyasztóvédelmi megbízottja megerősítette, hogy javaslatokat dolgoznak ki egy új direktívára a száj- és körömfájás járvány tekintetében és azt idén legkésőbb májusban az Európa Bizottság elé terjesztették (bár feltehetően 2003 közepéig nem kerül bevezetésre). A javaslatok az alábbi hat pontban foglalhatók össze:

- a potenciálisan fertőzött termékek illegális importjának kiszűrése,
- az állatállomány azonosításának és nyomonkövethetőségének javítása és további korlátozások bevezetése az állatok szállításánál,
- a felügyelet és az ellenőrzés megszigorítása annak érdekében, hogy a betegség minél gyorsabban felismerhető és azonosítható legyen,
- az előre nem látható eseményekre kidolgozott cselekvési tervek felülvizsgálata és körültekintőbb válaszlépések kidolgozása,

- új, biztonságosabb tesztek használata, mely garantálja, hogy az egészséges állatok nem kerülnek levágásra,
- szorosabb együttműködés az OIE-vel, egy következetesebb nemzetközi keret-megállapodás létrehozására.

(Forrás: Agra-Europe, 2002. április, további részletek: http://www.europarl.eu.int/committees/fiap_home.htm)

(Ford.: Sz. S.)

Fischler megemelné az argentin hús-kvótát

Argentína számára egyszeri kiegészítő kvótát kellene adni 10.000 tonna csúcsminőségű „Hilton marhahús” exportjára az Európai Unióba, mondta Franz Fischler, az EU mezőgazdaságért felelős főbiztosa Barcelonában, miután részt vett egy kétoldalú találkozón az argentin mezőgazdasági miniszterrel, Miguel Angel Paulonnal. Fischler hangsúlyozta, hogy ez a lépés lehetőséget adna az Argentínában jelenleg uralkodó gazdasági és társadalmi krízis részbeni feloldására. Ugyanakkor ez a lépés érintené az éppen folyó EU-MERCOSUR tárgyalásokat, és ellentétes azzal a hozzáállással, amit az USA, – amely még nem indította meg újra a húsimportot az argentinai száj- és körömfájás járvány óta – képvisel a WTO-val. A döntés alátámasztására Fischler kiemelte azt a lehetőséget, ami az EU-nak jelenleg 2,8 milliárd euró agrárkereskedelmi deficitje van Argentínával szemben. Ezt további vámkönnyítésekkel, a mezőgazdasági kereskedelem egy bizonyos összeghatárig való részbeni vámentesítésével kellene egyensúlyba hozni.

(Forrás: Agra-Europe, April 2002)

(Ford.: Sz. S.)

Antibiotikus növekedésserkentők alkonya

Az állati takarmányozásban jelenleg még használatos négyféle növekedésserkentőt – nátrium monenzint, nátrium-szalinomycint, flavofoszfolipolt és avilamycint – 2006. január 1. után már nem szabad alkalmazni. Az EU állattakarmányozásról szóló törvénykezésének mélyreható átvizsgálása kapcsán tette ezt a javaslatot a Bizottság, félve az antimikrobiális rezisztenciának nevezett jelenségtől, amikor is a kórokozók egyre inkább ellenállókká válnak az alkalmazott antibiotikumokkal szemben. Az 1997 és 1998-ban betiltott szerekkel, szemben a most szóba került anyagok ugyan nem használatosak az embergyógyászatban, de a Bizottság indoklása szerint tudományos körök egyetértenek abban, hogy ezen szerek rutinhasználatát is jobb elkerülni.

A javasolt határidő elegendő kell legyen az alkalmas nem antimikrobiális alternatívák megkeresésére. A Bizottság tisztviselői állítják, hogy ezen szerek betiltása a leginkább érintett sertés- és baromfiágazatban sem okoz majd hirtelen fellépő megbetegedés-hullámot, hiszen a forgalomból való kivonásuk és mással való helyettesítésük fokozatosan, több évig tartó folyamatban valósítható meg.

A nátrium monenzint főként szarvasmarha-hízalásnál használják, a nátrium-szalinomycint malacnevelésnél és sertéshízalásnál, a flavofoszfolipolt nyulak, tojtyúk, pulykák, csirkék, borjak, malacok és növendéksertések esetében, míg az avilamycint a malacnevelésben, pulyka-, csirke-, és sertéshízalásban alkalmazzák. A növekedésserkentők 6%-át teszik ki (786 tonnát) az állatok és az emberek által elfogyasztott összes antibiotikumoknak az Európai Unióban (1999-es adat). Állatgyógyszerként további 3900 tonna antibiotikumot használnak el (29%).

Az antibiotikus növekedésserkentők kivonása csak egyik eleme az EU táplá-

lék adalékokra vonatkozó szabályozási elképzeléseinek. Engedélyhez kívánják kötni az ízesítőszer, színezékek, vitaminok és tartósítószer felhasználását. *A genetikailag módosított termékekkel egy külön javaslatban foglalkoznak.* Mindezen tervezetek első olvasatának megjelenése az Európa Parlamentben 2002. második felére várható. A törvények elfogadása körülbelül két évet vesz majd igénybe.

A táplálék adalékokról általános alapelvként ki kellene mondani, hogy nem veszélyeztethetik az állatok vagy az emberek egészségét, nem lehetnek ártalmasak a környezetre nézve, nem vezethetik félre a felhasználót és nem árthatnak a fogyasztónak akkor sem, ha azok csökkent értékű, állatok számára készült termékek. Az engedélyezéseket tízévenként lehetne megújítani. Az EFSA (European Food Safety Authority) meg kellene határozza azokat a maximális maradványanyag értékeket is, melyek a fenti adalékokra vonatkoznak.

(Forrás: Agra-Europe, April 2002)

(Ford.: Sz. S.)

Az olaszok kapva kapnak a bión

Olaszországban van Európában a legnagyobb bio-terület, összesen 1,2 millió hektáron gazdálkodnak vegyszerek felhasználása nélkül. *Gianni Alemmano* mezőgazdasági miniszter hangsúlyozta a szektorok fontosságát és az ellenőrzés szigorítását. A mintegy 60 cég, mely termeléssel, feldolgozással foglalkozik konzorciumot hozott létre (honlapja: www.consortium-bio.it), a cél az ellenőrzés szigorításán túl az átláthatóság a fogyasztók számára.

A Konzorcium tagjait a mezőgazdasági kormányzat hivatalos szervei támogatják, különös tekintettel arra, hogy a bioágazat rendkívüli növekedése miatt ne tudjanak olyan termelők és feldolgo-

zók belépni az ágazatba, akik nem veszik komolyan, vagy nem tartják be a szabályokat, előírásokat és esetleg megtévesztik a fogyasztókat. A konzorcium tagjai szabályozó kódot használnak, tagjainak tevékenysége tökéletesen átlátható, csakúgy, mint a gyártási feldolgozási folyamat minden egyes láncszeme. 2001-ben 1.550 millió eurót tett ki a bioüzlet, minden egyes olasz család 60 eurót költ

havonta biotermékekre.

Az áruházláncok is óriási érdeklődést mutatnak a biotermékek iránt, ilyen az Esselunga CTM és a Rinascente-Auchan. A Carrefour a Trans Fair áruházláncsal akar összefogni, hogy minél több bioterméket kínálhasson vásárlóinak.

– t –

(World Organic News
2002. Április/44. száma nyomán)

Nem befolyásolja a kvótarendszer a tejszektor szerkezetátalakítását

Az 1984-ben bevezetett tej-kvótarendszer legfontosabb célkitűzései közé tartozott, hogy a kisméretű családi tejjgazdaságok fennmaradjanak. Ezek a gazdaságok csak a magas szintű ártámogatással tudták fenntartani megfelelő árbevételüket. A nagyméretű gazdaságok termelésének növekedését – ezzel további fölöslegek felhalmozódását – pedig úgy tudták meggátolni, hogy mennyiségi korlátozást vezettek be.

Az Európai Számvevőszék által, az Európai Unió tejiparának szerkezeti átalakításáról készített elemzés szerint a kvótarendszer nem tudta megőrizni a „családi gazdaságokat”. A tejjgazdaságok mérete növekedett, a kistermelők száma csökkent, és a nagyüzemek aránya a tejtermelésben egyre nagyobb lett. *A Számvevőszék jelentése szerint a tejtermelés 60%-át az 50 tehénnél több állattal rendelkező üzemek termelik meg.* A szerkezetátalakulásnak és a termelékenység növekedésének köszönhetően a tejágazat szereplőinek átlagos árbevétele magasabb a többi szektor árbevételénél.

A kvóták bevezetésekor (1979 és 1985) a tejjgazdaságok termelékenysége növekedett. A gazdaságok száma évente 4%-kal, a gazdaságonkénti tejelő marhák száma kismértékben csökkent. A gazdaságonkénti átlagos állatszám évente 4,5%-kal növekedett. A kvótarendszer bevezetése nem fékezte le ezt a folyamatot. A termelékenység tovább nőtt, átlagos színvonalra 119%-kal emelkedett 1985 és 1997 között. A növekedés részben az állatonkénti tejhozam emelkedéséből (+29%), részben az átlagos üzemméret növekedéséből adódott (+74%); a kisüzemek száma csökkent, kvótájukat a nagyüzemek között osztották föl.

A családi gazdaságonkénti nettó hozzáadott érték alapján elmondható, hogy a tejjgazdaságok bevétele 1984 és 1996 között 66%-kal növekedett, az összes gazdaságra számított 61%-kal szemben. A Számvevőszék három tényezővel magyarázza a növekedést: a piaci árak hivatalos támogatása, a tejjgazdaságok termelékenységének növekedése és a más ágazatok számára nyújtott Közöségi közvetlen támogatások.

Mi értelme van a kvótarendszernek?

Nem sikerült fenntartani a kiggazdaságok bevételeit és eltartó képességüket. Ezzel szemben a kvótarendszer je-

lentősen növelte a többlet profitot a hatékonyan működő tejipari ágazatban. Ráadásul a fogyasztók és az adófizetők

túl magas árat fizetnek a tejért és a tejkvótarendszer működtetéséért. A költségvetési kiadások csökkenése mellett a fogyasztók továbbra is magas áron vásárolják a tejtermékeket, amely egyik következménye a támogatási intézkedésnek. Az 1997–1999-es időszakra, az OECD becslése alapján a Termelő Támogatási Egyenérték (*Producer Subsidy*

Equivalent, PSE) a tej esetében 54%, szemben a mezőgazdasági termékek 44%-ával. A tejipar pozitív szerkezeti változásait, valamint a termelékenység és a tejjgazdaságok bevételeinek növekedését figyelembe véve, igen kicsi a létjogosultsága a tej ártámogatási és kvótarendszer további fenntartásának.

Radikális reformjavaslat

A legjobban az szolgálná a tejipar, a fogyasztók és az adófizetők érdekeit, ha a kvótarendszert eltörölnék, megszűnne a piaci támogatás, ami az árakat 25–30%-kal csökkentené és kompenzációban azok a termelők részesednének, akiket a leginkább sújtana az árbevételük csökkenése.

A kvótarendszer fenntartása a következő tíz évben 65 milliárd euróba kerülne. A Számvevőszék számításokat végzett, hogy mennyibe kerülne a tejágazat deregulációja. 300.000-re tehető azon tejtermelők száma, akiknek árbevétele nem érné el a megfelelő szintet. Ezek átlagos kvótája 250.000 liter. A kompenzáció kiszámítása a kvótaeltörlést és az

árcsökkenést követő egy év kifizetésein alapulna. Kompenzációra az 50-nél kevesebb tehénnel rendelkező gazdák lennének jogosultak.

A teljes költség kb. 18,75 milliárd euróra tehető (300.000 x 250.000 x 0,25 euró). Ez az összeg is igen magas, ám a kvótarendszer fenntartása még sokkal költségesebb.

(A Számvevőszék 6/2001 számú tanulmánya az Interneten, az alábbi címen érhető el: www.eca.ent/EN/RS/2001/rs06_01en.pdf)

Szegedyné Fricz Ágnes
FVM, Élelmiszeripari Főosztály

Az USA új agrártámogatási tervei hátráltatják az A KAP reformját

Az utóbbi években – különösen az Európai Unió bővítése kapcsán – egyre erősebb törekvések irányulnak az EU mezőgazdasági támogatási politikájának reformjára. A változások, mint ismeretes, elsősorban a cukor, gabona, és az állattenyésztési ágazatokat fogják érinteni.

Az uniós törekvéseket nagymértékben gyengítheti az Egyesült Államok új támogatási rendszere (tkp. az USA agrártámogatási programja, az ún. Farm Bill), melyet George W. Bush elnök május közepén hozott nyilvánosságra. A tervek szerint az *elkövetkezendő hat év alatt összesen 51 milliárd dollárral növelik az agrártámogatások volumenét, a*

teljes előirányzatot 297 milliárd dollárra emelve, 21%-kal bővítve a meglévő támogatási kereteket.

A cukor vonatkozásában az új törvény a készletgazdálkodással történő piacszabályozás, illetve a termelés liberalizációja terén további intézkedéseket vezetett be, melyek a jelenlegi WTO-szabályozással és vállalatokkal összhangban vannak ugyan, mégis vihart kavartak a fejlett világ agrárországainak körében.

A múlt év novemberi WTO-konferencia rögzített vezérelve volt ugyanis a „kereskedelemtorzító belső támogatások további, jelentős csökkentése a következő három év során”. Az USA ennek ellené-

re alkotta, illetve újította meg új támogatási rendszerét, mellyel egyúttal fegyvert adott az uniós agrár-érdekképviseltek kezébe is, így azok már most megkezdtek a EU mezőgazdasági támogatáspolitikai status quo-ja melletti érvelést.

Az USA főbb kereskedelmi partnerei - Kanada, Ausztrália és Brazília – is támadták az új törvényt, annak WTO-elvekkkel szembeni logikája miatt.

Az USA mindezekkel szemben azzal érvel, hogy az Európai Unió támogatási szintje kétszerese az USA-belinek, éppen ezért álságosnak tartja az EU tiltakozását.

Az agrártámogatások pénzügyi terheinek tárgyában mára két síkon alakultak ki feszültségek az Európai Unióban. Egyfelől a Közösség tagállamain belül, a teherviselő és kedvezményezett országok között. *Franciaország* – az EU mezőgazdasági támogatásaiból legnagyobb arányban részesülő ország - számára az amerikai bejelentés a jelenlegi támogatási szint fenntartását alátámasztó érveket szolgáltathat a két ellenérdekelte féllal, *Németországgal és Nagy-Britanniával szemben*. Ez utóbbi két ország, a 45 milliárd eurós közös agrárköltségvetés átalakítását támogatja, az egyenlőbb teherviselés és a Közösség keleti kibővítésének kezelhető költségvetési hatásai érdekében.

Németország nettó befizetései 2000-ben 9 milliárd eurót tettek ki, éppen annyit, amennyit Franciaország agráriuma nettó támogatásként kapott. Statisztikai értelemben tehát a német adófizetők fizetik a francia gazdálkodók szubvencióit. Ugyanakkor Jacques Chirac francia köztársasági elnök, május eleji újraválasztását követő nyilatkozatában a francia parasztok barátjának nevezte magát és érdekeik védelmére tett ígéretet – ez pedig nem fogja megkönnyíteni a Bizottság terveinek megvalósulását.

Az EU Bizottsága június közepére teszi közzé az agrárköltségvetés reformjára vonatkozó tervezetét. Ebben kell végre megoldást találni a 2004-ben csatlako-

zó Magyarországgal együtt tíz ország – Ciprus, Csehország, Lengyelország, Málta, Szlovákia, Szlovénia, Észtország, Lettország, és Litvánia – ügyére is, amely a Közös Agrárpolitika problematikájának másik dimenziója. Az EU Bizottsága az újonnan csatlakozó államok mezőgazdasága által okozott további pénzügyi teher kezelésére tette meg ez év elején azt a javaslatát, mely szerint az új tagok kezdetben az EU támogatási szintjének 25%-át kapják, ami 10 éves bevezetési időszak alatt éri el a 100%-ot. Természetesen ezt a tagjelöltek nem fogadják el, mivel ez végső soron azt jelentené, hogy ezen országok lakosságát 2013-ig „másodrendű” állampolgárokként kezelnék. Annak érdekében azonban, hogy az EU ide vonatkozó javaslata érdemben megváltozzon, a csatlakozni kívánó országok részéről is engedményeket várnak, melyek között szerepelhet pl. Magyarország esetében a külföldiek földvásárlási moratóriumának lerövidítése.

Csillag Péter

Biosajt tejcsömör ellen

Észak-Írország farmerei egyre inkább átállnak a bio-vaj termelésre, mivel a konvencionális tejtermékekkel a piac telítve van. Az Egyesült Ír Biotermelők néven ismert termelői csoportosulás 600 tehenet tart és havonta mindössze 40.000 liter tejet ad el, mint bio-tejet a 250.000 literből.

Vidéken a biotermékek iránti igény jóval szerényebb, mint Nagy-Britannia nagyobb városaiban. De Anglia számos más vidékén is jellemző, hogy a bio-tej felét, mint konvencionális tejet adják el.

Erre a furcsa helyzetre úgy reagálnak a brit és ír farmerek, hogy egyrészt vajjá köpülik a bio-tejet, másrészt a nagy áruházláncok megkerülésével közvetlenül a fogyasztóknak adják el termékeiket.

– t –

(World Organics News 2002/április 14. 44. szám)

Ha adnak fogadd el, ha ütnek szaladj el?

Mit hozhat Sevilla?

A keleti bővítés kérdése eddig is megosztotta az Európai Unió tagállamait. Ezután még inkább! Létezik egy Bővítési Munkacsoport (EWG = Enlargement Working Group), amelynek az a fő feladata, hogy formába öntse, képviselje az Európai Unió közös tárgyalási álláspontját (Common Position = CP) a bővítési tárgyalásokon.

Lengyelország – az Unió jelenlegi soros elnöke azon fáradozik, hogy a június 21–22-én esedékes Sevillai EU Csúcs-találkozó idejére egyezsége jussanak a tagállamok.

Jelenleg ettől még távol vannak!

Mint köztudott a Bizottság által közzétett javaslat szerint a közvetlen kifizetések az újonnan csatlakozó közép-kelet európai országokban a csatlakozás évében 25%-kal indulnának, amelyek 10 éves periódus alatt, évente növekvő százalékban érnék el az EU-15-öknél szokásos 100%-ot.

Az érintett országok az egyenlő elbírálás elvének súlyos csorbulását látják ebben a bizottsági javaslatban és nem ok nélkül emlegetnek diszkriminációt...

Az északi EU tagállamoknak egy meglehetősen makacs, ám laza szövetsége a 25%-ot is sokallta. Szerintük egyenesen fel kellene függeszteni a közvetlen kifizetéseket, a csatlakozást követő első években.

Ez az érvelés következtetni enged a nagyon is határozott politikai nyomásgyakorlásra, annak érdekében, hogy kikényszerítsék a Közös Agrárpolitika reformját.

Az Egyesült Királyság, Németország, Hollandia, Svédország, kitart amellett, hogy az Agenda 2000 nem helyezett kiállításba az újonnan belépőknek közvetlen kifizetéseket, az EU költségvetésének 7 éves programja szerint.

Angol logika

Margaret Beckett, az Egyesült Királyság mezőgazdasági minisztere szerint az EU-nak meg kell próbálni még jobban lecsökkenteni, vagy meg is szüntetni a közvetlen kifizetéseket.

„Az teljesen érthető, hogy a csatlakozó országok egy átmeneti időszak után egyenlő elbánást akarnak. A kérdés az, hogy ez azt jelentené, hogy fel kell őket hozni egy bizonyos szintre, vagy nekünk kell lesüllyednünk hozzájuk” tette fel a kérdést a miniszter asszony - kristálytiszta angol logikával, lényegretörően.

Akik a közvetlen kifizetések ellen vannak, úgy érvelnek, talán az lenne jobb, ha 2007-ig semmilyen közvetlen kifizetést nem eszközölné az Unió az újonnan belépőknek, így „szélárnyék-

ban” alkudozhatna a tagjelöltekkel, s egyúttal, ami a lényeg a megtakarított pénzt a tárgyalások egy későbbi időszakra tartogathatná.

Hozzá kell tenni, hogy sokkal nehezebb lesz a jelölt országok kormányainak rávenni a lakosságot a csatlakozás előtti népszavazásnál, hogy az EU-ba való belépés mellett voksoljanak 2003-ban, ha a csatlakozás nem jár jól érzékelhető gazdasági előnyökkel az EU részéről.

Az „Északi Négyek” álláspontját, – ami a Közös Agrárpolitika reformját illeti –, nem osztja a tagállamok többsége.

A Bővítési Munkacsoport (EWG) legutóbbi találkozóján Franciaország és Spanyolország mindketten a közvetlen

kifizetések mellett érveltek, mint amit be kell építeni az Európai Unió tárgyalási pozíciójába.

Olaszország, Portugália, Finnország és Luxemburg támogatják a francia-spanyol álláspontot, sőt Írország, Görögország és Belgium, dacára Berlin ellenkezésének szintén a közvetlen kifizetéseket támogatják.

Franciaország, Spanyolország, Görögország, Portugália, Dánia és Luxemburg valamennyien a közvetlen kifizetési

formula mellett érvelnek, mint olyan mellett, amiről tárgyalni kell.

Annak ellenére, hogy az „Északi Négyek” (Egyesült Királyság, Németország, Svédország és Hollandia, egyhangú álláspontot képvisel, vétójoggal bármelyik tagország élhet. A keleti bővítés politikai jelentősége óriási, különös tekintettel az idő nyomására. A tárgyalások feladása óriási kockázatot magába foglaló lépés lenne.

Őrült iram

A Bővítési Munkacsoport szembe kell, hogy nézzen a tárgyalások őrült iramával. Hogy mégis végül egyezsége jussanak, hetente kétszer üléseznek. A vélemények annyira eltérőek mind a fő kérdésekben, mind a részletekben, hogy

az ambiciózus döntési menetrend veszélybe kerülhet.

További részletek: marketing@agra-net.com.

T. E.

(AgraFocus nyomán 2002/május)

Verseny fut(tat)ás a SAPARD pénzekért

Bár jó hosszú időt vett igénybe, de végül az Európai Unió vidékfejlesztésének beígért mannája hullani kezd Közép- és Kelet-Európa mezőgazdaságának beruházás-éhes sivatagára – fogalmaz egy, a közép-kelet európai országokkal foglalkozó angol nyelvű havilap.

A 10 tagjelölt országból 7 már kész – hosszú adminisztrációs késedelmek után – a SAPARD pénzek fogadására. A 3 lemaradt ország is már az utolsó lépéseket teszi az akkreditáció befejezésére.

Remények szerint Lengyelország 2002. júniusában, Románia júliusban, és hazánk amilyen gyorsan csak lehet, fogadni tudja ezeket a forrásokat. Igen, a SAPARD egyféle főpróba azon kihívásokra, amelyekkel a csatlakozó országoknak uniós tagként napról napra szembe kell majd nézniük.

A verseny bizonyos szempontból mindig szembe állítja a versenyzőket, különösen akkor, ha a nagyon is kézzel fogható pénzről van szó...

A késedelemnek van egy nem teljesen negatív következménye: a felhalmozódott

SAPARD pénzek kifizetése megkezdődhet. Az Unió költségvetéséből az elkövetkező hónapokban és években a 2000, 2001 és az idei év SAPARD pénzei megtalálják útjukat a csatlakozó országokhoz. 2006-ig a tagjelölt országok évente az Unió vidékfejlesztési ügrendjének megfelelően 1,5 és 1,8 milliárd euróhoz juthatnak. Sőt ezen felül a Strukturális Alapokból 7–10 milliárd euró is átutalásra kerül a nemzeti kormányokhoz.

A SAPARD pénzek gyors és hatékony eljuttatása, az átgondolt és jó felhasználás tovább differenciálja a csatlakozókat. Az is az egyik célja az Európai Uniónak, hogy újabb rangsort állítson föl a csatlakozók között az EU-s pénzek hatékony felhasználására.

Kitűnő projektek indulnak be, mégis a befogadó országok szeretnének időt nyerni valami módon a 2004. január 1-i végső határidő előtt. Annál is inkább, mert az adott ország agárágzatának versenyképessége lehet a tét.

T. E.

(AgraFocus nyomán 2002/május)

A francia minőségpolitika

A HÍR (Hagyományok, Ízek, Régiók) program kapcsán minisztériumi szintű francia-magyar együttműködés alakult ki a *minőség-jelölés, a földrajzi jelölés, az eredetvédelem területén*. Ennek keretében franciaországi látogatásra került sor 2001. október végén, ahol a francia partnerek összeállítást készítettek a programjuk működéséről. Bemutatták a szabályozást, ami lényegesen különbözik a magyartól, illetve a magyar rendszer mintájául vett német rendszertől. Úgy gondoljuk, hogy a francia szabályozás szervezettebben kapcsolódik az uniós rendszerhez.

A francia elismerési fokozatok minőségi paraméterei és ellenőrzési rendszere egyben azt is jelenti, hogy egyúttal az uniós elismerés feltételrendszere is teljesül. A franciákat szisztematikus minőségpolitika jellemzi, amely 1935 óta mind máig folyamatos. *Először a bornál* vezették be a szigorú minőségi előírásokat, ma már nagyon sok terméknel működik ez a rendszer. Az összes forgalomba került terméknek közel 30%-a valamilyen megkülönböztető jelzéssel van ellátva. Ez rendkívüli *előnyt jelent a termelőnek, a gyártónak, a forgalmazóak* egyaránt, mert általa különleges kereskedelmi előnyt élvez. Előnyös a fogyasztónak is, mert biztos lehet benne, hogy ugyanazt a megbízható minőséget kapja.

A rendszerben az ellenőrző vizsgálatok során derül ki az, hogy az adott évben a termékeknek hány százaléka kaphatja meg a minősítést. A döntés meghozatalához precíz laboratóriumi vizsgálatok, független szervezetek által végzett, rendszeres érzékszervi vizsgálatok szükségesek.

(Magyarország a korábban jól ismert Gutes aus Ungarn, vagy a Kiváló Magyar Élelmiszer védjeggyel ellátott termékeinek nem kell minden évben szigorú elvárások alapján megmérettetésre kerülnie.)

Franciaországban az adott földrajzi területen előállított termékek nem egy cég nevéhez kötődnek. *Az elismerés tulajdonosa a francia állam, aki ezért nem számít föl díjat*. A rendszerben való részvételhez szükséges vizsgálatokat végső soron a *termelő, a gyártó, a fogyasztó fizeti meg*, éppen ezért működőképes.

Fontos lenne a francia rendszer alapos megismerése: úgy tűnik, hogy a franciák nagyon sok terméknek – rendkívül következetes tevékenységgel – kitűnő kereskedelmi és piaci szituációt tudnak teremteni. Ennek szellemében a magyar rendszert is célszerű lenne kiegészíteni.

Magyarországot klimatikus adottságai és az egyes régiókhoz, községekhez kötődő élelmiszerek gazdag választéka feljogosítja arra, hogy kiváló, minősített termékei legyenek.

A HÍR programban szereplő termékek közül a működőképességet is figyelembe véve javaslatunk a következő:

Észak-alföldi régió: Szatmári szilvalek vár, Szatmári aszalt szilva Hajdúsági torma

Közép-magyarországi régió: Vecsési káposzta, Vecsési savanyú káposzta Budafoki gomba

Nyugat-dunántúli régió: Zalai körte

Dél-alföldi régió: Szentesi fehérpaprika Homoki spárga

Dél-dunántúli régió: Tóti dió (Lengyeltóti, Gyugy)

Érdemes lenne ennek megfelelően átalakítani rendszerünket, vagyis nem azt keresni, *hogy kit lehet kizárni a HÍR programból, hanem hogy kik érdemek, arra hogy részt vegyenek benne*. A magyar gyakorlat nem a működőképesség, hanem a védelem irányába hat.

Azon kellene elgondolkozni, hogy – a szabályozás mellett – hogyan lehet a termelői csoportok közös minőség- és eredetvédelmét hatékonyabban megszervezni.

Dr. Jean Froc, a francia HÍR program tanácsadója szerint minden egyes or-

szágnak van sajátos figyelemre méltó termékcsoportja, amelyre méltán lehet büszke az adott országnak.

Lux Róbert

(Magyar Zöldség és Gyümölcs Termék Tanács)

A magyar kulináris örökség és az európai eredetjelölés*

Az Európai Unió agrárpolitikájában (KAP) nagy hangsúlyt helyez egyrészt a vidéki (falusi) termékek, másrészt a kiváló minőségű termék-előállítás fejlesztésére.

A minőségi termelést kívánja elősegíteni Franciaország és Magyarország közös, csatlakozást előkészítő programja:

agrárágazati együttműködés és a minőségi áruk piacának megteremtése. A szerződést 2000. december 13-án írták alá, amellyel hivatalossá vált a két ország munkakapcsolata. A program a szakértők közös munkáját, valamint a vidéki minőségi termékek jelölésének kidolgozását tartalmazza.

Európai minőség-jelölések

Az Európai Unió agrárpolitikájában (KAP) nagy hangsúlyt helyez egyrészt a vidéki (falusi) termékek, másrészt a kiváló minőségű termék-előállítás fejlesztésére.

A minőségi termelést kívánja elősegíteni Franciaország és Magyarország közös, csatlakozást előkészítő programja:

agrárágazati együttműködés és a minőségi áruk piacának megteremtése. A szerződést 2000. december 13-án írták alá, amellyel hivatalossá vált a két ország munkakapcsolata. A program a szakértők közös munkáját, valamint a vidéki minőségi termékek jelölésének kidolgozását tartalmazza.

Mi kell az uniós minősítés elnyeréséhez?

A program az alábbi szakaszokból áll:

- kutatás, felmérés
- elemzés
- egy vagy két termék kiválasztása
- az IGP vagy AOP bevezetési lehetőségeinek tanulmányozása a kiválasztott termék(ek) esetében.

A kutatás során közel tucatnyi az eredetvédelmi programba illő, tradicionális magyar terméket választottak ki. Ezeknek nagyobb részét Lux Róbert, a Magyar Zöldség és Gyümölcs Termék Tanács titká-

ra javasolta. Az általa ajánlott termékek jól reprezentálják a magyar kulináris vagyont. Emellett még azért értékes Lux úr információja, mert a gyümölcs- és zöldségtermesztés, eredményei alapján jelenleg is a magyar agrárgazdaság húzóágazata, illetve ezen megfelelő szektorok kistermelői könnyebben szerveződnek. Végül is 11 terméket vettek fel a listára:

- vecsési káposzta
- budafoki termesztett sampinyon gomba
- gönci sárgabarack

* Hagyományok, Ízek, Régiók című konferencián elhangzott előadás szerkesztett változata

KELETI BŐVÍTÉS

- szatymazi őszibarack
- fehér spárga
- szentesi fehér paprika
- tóti dió
- hajdúsági torma
- szatmári szilvalekvár
- mezőföldi napraforgó méz
- miskei fűszerpaprika.

Mindegyik terméket külön elemezték, többféle kritérium alapján:

- a termék: klimatikus igényei, „savoir-faire”, hagyomány, közismertség
- az előállítás: természetes módszer, ár,

piac

- az előállítók: szervezeti kapacitás, motiváció. Ez az utolsó pont az egyik legfontosabb, mivel ez jelzi a termelők közös akaratát a szerveződésre, valamint részvételi szándékukat ebben a programban.

Ezután tíz magyar és francia szakértő segítségével választják ki azt az egy, vagy két terméket, amely(ek)nél a leginkább alkalmazhatók az európai minőségvédelmi jelölések. Majd ezeknél a termékeknél azt tanulmányozzák, hogyan illeszthetők be az uniós rendszerbe.

A közös munka haszna

Magyarországnak kettős előnyt jelent ez az együttműködés:

- a családi típusú gazdálkodási forma a nagyüzemi típus mellett a magyar mezőgazdaság másik fontos szereplőjévé válhat, ami az EU irányelveivel is harmonizál (1998-as 87-es számú kormányzati döntés)
- a magyar régióknak, termelői csoportoknak lehetőségük van arra, hogy a francia partnerek tapasztalatából tanulhassanak. Viszont meg kell jegyezni, hogy a franciák csak a program előkészítésében segítenek (elméleti, formai követelmények). Annak működtetése viszont a

magyar gazdálkodó szervezetektől függ. Szerencsére már az első (felmérés) szakaszban számos biogazdálkodó figyelmét sikerült felkelteni.

A program segíteni kívánja a gyengébb adottságú mezőgazdasági területek fejlődését, és valamint a tradicionális agrártermékek megőrzését. Emellett a magyar fogyasztók újra felfedezhetik ennek a bőséges kulináris vagyonnak az eredeti, tiszta ízét. A munka még éppen csak elkezdődött, de máris ígéretesnek tűnik a folytatás az eddig összeírt gazdag örökség láttán.

Fordította: Kripner Vera

Folytatódik a falugazdászok EU képzése

A falugazdászok – átfogó, egész országra kiterjedő – képzési programja 2001. márciusában kezdődött el a földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) és a Phare Tárcanélküli Miniszter Hivatala (Phare TNM) kezdeményezésével. Az FVM Megyei Hivatalai biztosítják a képzési helyszíneket és értékesítik az adott megyékben dolgozó falugazdászokat az előadások pontos helyszínéről és programjáról.

A továbbképzés átfogó célja a falugazdászok felkészítése az Európai Unióból

csatlakozásunk után érkező támogatások, – elsősorban a Strukturális Alapok – fogadására és naprakész ismeretek áradása a Phare, SAPARD és ISPA programokról, feladatokról, az Európai Unió támogatási, értékesítési elképzeléseinek, a régió fejlesztési terveinek, valamint az intézményi háttérnek a bemutatása. A képzés forrása az „EU csatlakozás Nemzeti Programja” FVM költségvetési célleírányzat.

Tekintettel arra, hogy a falugazdászok, akik közvetlen kapcsolatban állnak a gazdálkodókkal, felkészülten várják a

SAPARD Program indulását, a képzési programban kiemelt helyet foglal el az agrárágazat EU felkészülésének bemutatása, valamint a SAPARD Program általános ismertetése.

Az elméleti háttér megismerése mellett a SAPARD Hivatal előadói gondoskodnak arról, hogy a résztvevők a gyakorlatban is bepillantassanak a Program működésébe, a pályázat benyújtásának feltételrendszerébe, a pályázatok kezelésének folyamatába, a pályázatok benyújtásától egészen a szerződészkötésig, végül pedig a nyertes pályázatok – projektek – megvalósításának menetébe. Az intézményi háttér fejlesztéséről, az akkreditációs feltételek teljesítéséről, a SAPARD Működési Kézikönyv szerkesztéséről, egyes elemiről (pl. pályázati felhívások, pályázati csomag összetétele) szintén átfogó képet kaphat a hallgatóság, és az előadóval közösen értelmezik azokat a kérdéseket, melyeket erre szükségesnek találnak.

A SAPARD Program ismertetése mellett az előadások témakörei az alábbiak:

- Magyarország és az EU csatlakozás,
- Az EU támogatási alapok Magyarországon,
- Strukturapolitikai alapelvek,
- Előzetes Nemzeti Fejlesztési Terv és a Nemzeti Fejlesztési Terv, valamint koordinációjuk,
- EU konform agrártársulások,
- Regionális feladatok és lehetőségek,
- Projektek a gyakorlatban (programozás, projektciklus, mintaprojektek bemutatása, üzleti terv készítése, monitoring és közbeszerzés),
- A fenntartható mezőgazdaság (a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program részeként).

Az előadókat a Phare Hivatala, Regionális Vidékfejlesztési Irodák, az FVM, a Szent István Egyetem Környezetgazdálkodási Intézete, agráregyetemek, valamint főiskolák biztosítják. Az oktatáshoz szükséges forrásanyagok Strukturális és Kohé-

ziós alapok, Phare kézikönyv, Környezetvédelmi- és Közlekedési ISPA kézikönyv egységesen rendelkezésre állnak a megyei FM Hivataloknál.

A szakmai oktatásra hetente más-más megyében, két egymást követő napon, pénteken és szombaton, kerül sor. Tavaly tavasszal öt megyében zajlott le a képzési sorozat. 2002 áprilisától kezdődően pedig tizennégy megyében tartanak az előbb említett témakörökben előadásokat. Baranya megye, Bács-Kiskun megye, Békés megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Csongrád megye, Győr-Moson-Sopron megye, Hajdú-Bihar megye, Heves megye, Komárom-Esztergom megye, Nógrád megye, Főváros és Pest megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye és Tolna megye. Az előadássorozat – a Tolna megyében szervezett képzéssel – ez év június 29-én zárul le. A 2001. év előadásait a PROMEI Kht., a 2002. évben megrendezésre kerülő előadásokat a Kecskeméti Főiskola, Kertészeti Főiskolai Kar Regionális Szaktanácsadó Központja szervezte, illetve szervezi.

Tekintettel az eddigi előadások tapasztalatainak értékelésére, összegezve elmondható, hogy a résztvevők egyöntetűen kevesebb általános jellegű előadást tartanak szükségesnek, számukra jobban hasznosíthatóak a gyakorlati példák, a konkrét probléma felvetés, ezért a képzés tematikája is ehhez az igényhez igazodva épül fel. Az elméleti előadásokat gyakorlati példákkal készítik ki az egyes témakörök előadói, illetve külön gyakorlati jellegű foglalkozás épül az elméleti bevezetőkre.

Remélhetőleg a sikeresnek tartott előadások a – falugazdászok igényei szerint – még tovább bővített tartalommal gazdagodnak a későbbiek folyamán.

Kónya Edit

FVM Integrációs Főcsoportfőnökség
Európai Integrációs Főosztály
SAPARD Koordinációs Osztály

44 vágóhíd és 21 baromfitelep nem EU konform

Szlovénia után Magyarország és Észtország zárta le a leghamarabb az állat- és növény-egészségügyi fejezetet, idén tavasszal. Szlovénia már 2001 decemberében pontot tett e fontos fejezet végére. A fejezet lezárása azt jelenti, hogy ezek az országok elfogadják az EU csomagot, mind a növény, mind az állategészségügyre vonatkozóan, néhány derogációs kérelmet kivéve.

A hazai vágóhíd kapacitás 10%-át, 44 hazai vágóhidat érinti a derogációs kérelem. Valamennyi vágóhidnak be kell mutatnia az EU Bizottságának egy fejlesztési tervet. A 44 vágóhíd EU-s követelményeknek megfelelő átalakítása mintegy 2,2 milliárd forintba kerül.

Ezen kívül 21 baromfitelep – az összes hazai baromfitelep 7%-a a csatlakozást követő 6 év elmúltával meg kell feleljen az EU-s előírásoknak, különös tekintettel a tyúkok tartási körülményeire. Az átmeneti időszak alatt sem a vágóhidakról, sem a barom-

fitelepekről kikerülő áru EU-s országokba exportra nem mehet.

Derogációs kérelmet fogalmazott meg Magyarország a sertés és borjú férőhelyre vonatkozóan is, de ezen kérelmeket visszavonta.

Észtország nem kért semmilyen derogációt az állat- és növény-egészségügyi fejezetre vonatkozóan. A tallini szövívő szerint – a csatlakozás időpontjára – minden állattenyésztési egység meg fog felelni az EU szabványainak.

Szlovénia van az élen a csatlakozási tárgyalásokat tekintve: 31 fejezetből 26 fejezettel már célba ért. Szlovéniát szorosan követi Ciprus, Magyarország és a Cseh Köztársaság, valamint Észtország és Litvánia. Bulgária formailag szintén megnyitotta a mezőgazdasági fejezetek tárgyalását, egyedül Románia nem kezdte még el a tárgyalásokat az Európai Unióval.

– t –

Versenyképes kapunyitást

Az Európai Unióval történő agrárkereskedelmi megállapodásokról, az Unió agrárkereskedelmi preferenciarendszeréről, versenyképességi hatásokról, és részletekbe menően a baromfiágazat helyzetéről, valamint a húsipari és a zöldség-gyümölcs export versenykilátásairól volt szó „A belső piac kapujában” címmel májusban rendezett konferencián. A rendezvényt a Szent István Egyetem Vezető- és Továbbképző Intézet Piacgazdaságtani Tanszéke szervezte, azzal a szándékkal, hogy az agrárgazdaság piaci szereplőit – az EU-integráció folyamatában immár az Unió egységes belső piacának kapujához érkezve – naprakész, rendszerezett ismeretekkel lássa el az agrárexport lehetőségeiről és kilátásairól, annak a preferenciális rendszernek a keretében, amit a tárgyalásokon kialakított kereskedelmi kedvezmények, vámkvóták lehetővé tesznek. Agrárexportunk nem kis hányada már ma is e kedvezményrendszer ill. a belső piac feltételei között van versenyben. Szabó Sándor, a Külügyminisztérium fősztályvezetője (és a tárgyalások egyik „frontembere”) ismertette

azokat a változásokat is, amelyeket az idén július 1-én hatálybalépő Magyar-EU agrárkereskedelmi megállapodások tartalmaznak. Jelentősnek nevezhető a piacnyitás mindkét fél részéről, 350–350 termék esetében teljes vámmentességről állapodtak meg. A magyar termékek közül a méz és az almasűrítmény exportja is teljes piaci liberalizációt élvez. A megállapodás eredményeként a magyar mezőgazdasági és élelmiszerexport 97%-a vámmentes lesz (a 2001. évnél megfelelő forgalmat feltételezve), míg az Unió Magyarországra irányuló exportjában a vámmentesség aránya 84%. A vámbevétel kiesés a magyar oldalon 4,9 milliárd forintra tehető, az EU-nál 10 milliárd Ft.

Az exportunk versenyképességi esélyeit elemezte Halmi Péter egyetemi tanár és Elekes Andrea adjunktus (SZIE). A vámok eltörlésének hatására a Magyarországon nem-exporttámogatott termékek piaci esélyei egyértelműen javulnak, és még kedvezőbb a helyzet, ha az EU ad exporttámogatást, mert akkor egy harmadik országba történő kivitel is kedvezőbbé válik. Azon termékeknél vi-

szont romlanak a piacra jutási esélyek, ahol a korábbi magyar exporttámogatás nagyobb volt, mint az Unió által eltörölt vám (például sertéshúsok). Továbbá rosszabb a helyzet akkor is, ha Magyarország adott exporttámogatást egy harmadik országba irányuló kivételre, az Unió pedig nem. Figyelemmel kell lennünk a konkurenciára is, mert a csatlakozás után az EU egyéb országokkal kötött preferencia-szerződéseik jelentősen módosíthatják a versenyhelyezetünket.

Vajda László, az FVM főcsoportfőnöke az egységes belső piac filozófiáját, logikáját igyekezett megvilágítani. A csatlakozást követően a belső piacra való bejutás, a piacliberalizáció és az adminisztráció egyszerűsödése miatt, költségcsökkentő hatással lesz a termelésre. A versenyhelyzet éleződése várhatóan a termelékenység növelését, a termelési szerkezet korszerűsítését kényszeríti majd ki. A csatlakozási tárgyalásokon képviselt álláspontunkról elmondta, hogy fontos lenne a belépéssel egyidőben, rögtön az egységes belső piacon lennünk.

Az agrárágazatokat terméktanácsi szinten képviselő vezetők is pozitívnak ítélték meg a

kilátásainkat és az egyes szektorokban kihasználható versenyelőnyeinket elemezték. A baromfiágazat a megállapodások során kiemelten jó helyzetbe került, mert az eddigi különböző termékek export-kvótáinak egyesítésével lehetővé válik a változó piaci lehetőségek rugalmas kihasználása. A zöldség és gyümölcs külkereskedelem terén ma Közép-Európában Magyarország a legerősebb, így ezen a piacon is jó esélyeink vannak.

Az Unió bővülése során az eddigi csatlakozások tapasztalatai arra engednek következtetni, hogy a közösségi preferencia érvényesülése miatt az agrárkereskedelem bizonyos mértékben az Unión belülre fog kerülni (magas külső EU-s agrárvámok). Agrárpolitikánk középpontjába tehát mindenképpen a versenyképességet kell, hogy állítsuk – figyelembevetett végszónak is beillően Meisel Sándor a Világgazdasági Kutató Intézet munkatársa.

Székely Sándor

OmgK

Csökken a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma

Magyarország 2001-ben 12,8%-kal növelte agrárexportját az előző évihez (2000-hez) képest. 2001-ben a teljes export 2.542 milliárdra, míg az import 11,7%-kal 1.132 milliárd dollárra nőtt. Így ennek eredményeként az ország agrárkereskedelmi többlete 13,6%-kal nőtt, 1.410 milliárd dollárra. A mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya

1998-as 7,5%-hoz képest 2001-re már csak 6,2%.

A szektor egészségét azonban megkérdőjelezi az, hogy a beruházások a többi ágazathoz képest elmaradtak a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban az elmúlt 4 évben.

– t –

A döntést helyben

A Balatoni Szövetség azt szeretné, ha a külföldiek ingatlanvásárlásának engedélyezéséről a helyi önkormányzatok döntenének. A Balatoni Szövetség elnöksége erről nemrég törvénymódosítási javaslatot fogadott el, amelyről szeretnék, ha az új Országgyűlés tárgyalna – adta hírül a távirati iroda. A somogyi, veszprémi és zalai Balaton-parton élők közös érdekképviseletét el-

látó szervezet 756 tagú, abban a tóparti települések önkormányzatai és civil szervezetei mellett a három megye közgyűlése is képviselteti magát. A tanácskozáson elhangzott, hogy a Balatoni Szövetség vezetői nem megszüntetni akarják a külföldiek balatoni ingatlanvásárlásait, hanem arra töreksenek, hogy azt a helyben élők érdekeinek megfelelően szabályozzák.

Jövőképek a vidékfejlesztésről

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumban 1999-ben létrejött a Vidékfejlesztési Programok Főosztálya azzal a kézenfekvő feladattal, hogy az agrárszektorra a területfejlesztéssel tevélegesen is összekösse. Alapvető célként a mezőgazdaságból élők életkörülményeinek általános javítását, az agrárgazdálkodás mellett alternatív foglalkoztatási lehetőségek kialakítását tűzték ki, mindezzel lehetővé téve a vidéki népesség helyben történő boldogulását. A Főosztály célzott vidékfejlesztési programok készítésének ösztönzésével és koordinálásával igyekszik ezt elérni. A magyar vidékfejlesztési politika szakmai irányításán túl, feladata a vidékfejlesztés szereplőinek felkészítése is az Európai Unióhoz való csatlakozásra.

Dr Tóthné Mohácsy Gabriella főosztályvezető-helyettest kérdeztem a fejlesztésekkel kapcsolatos munkájukról, távlatos terveikről és leginkább arról a jövőről, vajon milyen is lesz vidéken az élet, amikor már az Európai Unióban leszünk.

- *Ha lépünk egy nem is túl nagyot az időben, csak annyit, hogy már túl vagyunk az Unióval való tárgyalásokon és magán a csatlakozáson is néhány évvel, a vidéki Magyarország kinézete, állapota vajon miben lesz más, mint most?*
- A mostani állapot olyan mértékben szorult változtatásra, hogy a jövő vidéki Magyarországa a jelenleginél csakis perspektivikusabb, az ott élőket jobban megtartó lehet. A magyar mezőgazdaság részaránya a GDP-ből 1990-hez képest még a felénél is kevesebbre esett vissza, a mezőgazdaságból élők bruttó keresete az egyéb gazdasági ágak kereseti átlagának a háromnegyedét sem éri el, a munkanélküliségi ráta a falvakban, és különösen az 500 fő alatti településeken jóval magasabb az országos átlagnál. A magyar vidéket a népességszám tartós fogyása mellett a folyamatos előregedés jellemzi. És mindez nem a lakosság egy szűkebb rétegének problémája, hiszen az Európai Unióban alkalmazott kritériumok alapján Magyarország területének mintegy 96%-a vidéki térségnek minősül, ahol az ország népességének közel háromnegyede, 74%-a él.

A vidék jövőképében Magyarországon is kulcsfontosságú a *többfunkciós mezőgazdaság* kialakítása, amely a gazdasági hatékonyságot, az erőforrások bölcs hasznosítását és szociális szempontokat, a foglalkoztatás elősegítését egyaránt szolgálja. Az agrártermelés szerkezetének átalakításával az ökológiai termékek, a tudás- és foglalkoztatás-igényes minőségi élelmiszer termelése, a helyben hozzáadott érték mellett jövedelemszerzési lehetőséget jelenthet a tájapolás, a természeti környezet védelme, a nem élelmiszer célú termelés és termékhasznosítás. A gazdálkodás mellett a tevékenységek bővítése: a kézműves mesterségek felélesztése, a falusi turizmus nyújthatja a megélhetést, a több lábbon állás biztonságát. Erős tulajdonosi, gazdaszemlélet kialakulása szükséges a mezőgazdasággal foglalkozóknál, az új agrárgenerációnál. Az idősebbek problémáját pedig – hosszútávon – a kielégítő nyugdíjfeltételek megteremtésével az Unióban támogatott korai nyugdíjazás segítené megoldani. A jövő vidéki társadalmában növekvő szerepet kapnak az együttműködések alapuló programok, a partnerség, a közös kezdeményezések.

- *Milyen szerepe, súlya van a vidékfejlesztésnek az Európai Unió agrár- és támogatáspolitikájában?*
- Az utóbbi 10–15 évben a tagországok gazdaságpolitikájában a piacsabályozás mellett egyre növekvő szerepet kap a vidéki térségek fejlesztése. Magyarazata a következőkben összegezhető. A 80-as évek közepéig meghatározó irányt képviselt az intenzív mezőgazdasági termelés. Az ezzel együtt járó túltermelés, természeti környezetromlás, a foglalkoztatás csökkenése miatt bekövetkező elvándorlás Európaszerte elmélyítette a vidéki térségek leszakadását. Az EU elsősorban a hagyományos mezőgazdasági termékek terén túltermeléssel küzd, ugyanakkor a GATT-egyezmény leszorítja az exporttámogatás lehetőségét és ez a folyamat napjainkban tovább erősödik a WTO-tárgyalások során. Ezért az EU folyamatosan csökkenti a gazdák számára nyújtott közvetlen támogatásokat és új fejlesztéspolitikát érvényesítve

növekvő mértékben támogatja a vidéki lakosság életkörülményeit javító, a helyben tartást célzó fejlesztéseket. A mezőgazdaság, mint jövedelemtermelő ágazat tehát folyamatosan szűkülő lehetőséget jelent a vidéken élők számára. Fentiekkel összefüggésben az 1999. márciusában, az EU Berlini Csúcsértekezletén megszavazott Agenda 2000 dokumentum már lehetőséget ad az ún. modulációra, nevezetesen arra, hogy a tagországok pénzeszközöket csoportosítsanak át a gazdáknak normatív alapon nyújtott közvetlen támogatásokból a program-finanszírozású, vidékfejlesztést célzó intézkedésekre. Jól példázzák a szemléletváltást a két nagy és jelentős agráriummal rendelkező uniós tag, Franciaország és Németország kormányzati intézkedései.

Korábban Franciaországban a legnagyobb agrártámogatást élvezők, a gabonatermelők – a támogatott agrártermelők 10%-a – kapták a támogatások 1/3-ad részét, miközben a gabonapiacot a tartós túltermelés jellemezi. Ezt módosította Franciaország az 1999. szeptemberében megjelent orientációs törvénnyel, oly módon, hogy limitálta a gabonatermelőknek nyújtott támogatást és a megtakarítást – évi mintegy 150M eurót – átirányította a vidékfejlesztés támogatására, példát adva ezzel a többi tagország számára is.

Németország néhány éve igen markáns *bio-offenzívába kezdett*. A támogatásoknál a fogyasztóvédelemre helyezi a hangsúlyt, ami egyben rögtön feltételezi a minőséget is, azaz a minőségi termelést ösztönzi a mennyiségi termeléssel szemben. Ennek jegyében az ökológiai természetstést 2010-re a jelenlegi 3%-ról 20%-ra kívánják emelni.

- *Milyen helyet foglal el a vidékfejlesztés a magyar agrárpolitikában?*
- A vidékfejlesztés a magyar agrárpolitikában is növekvő súlyú. A 2000 év óta önálló pénzügyi forrás, a vidékfejlesztési célélőirányzat segíti az új fejlesztéspolitika érvényesítését. Kulcskérdés a helyi adottságokra alapozott terület- és földhasználat érvényesülése, ehhez a regionális eltéréseket figyelembevevő vevő ösztönzőrendszer szükséges. Azokon a vidéki területeken, ahol a termőhelyi adottságok kedvezőek az agrárgazdálkodás számára, a

versenyképes mezőgazdasági termelést kell elősegíteni. Ehhez a kormányzatnak átgondolt földbirtok-politikát és szövetkezetpolitikát kell érvényesíteni, és ösztönözni a szaktanácsadási rendszer kiépülését-működését. A hatékony gazdálkodás alapja a szaktudás. A minőségi munkavégzéshez, a minőségi termék előállításához tudás, képzettség szükséges. A hatékonyság további feltétele a feldolgozási és értékesítési vertikum kiépítése. Azokban a térségekben, ahol a termőhelyi adottságok nem teszik lehetővé a versenyképes mezőgazdasági termelést, a helyi adottságokra alapozott *egyéb jövedelemszerzési lehetőségeket* kell ösztönözni kormányzati eszközökkel az elszegényedés megakadályozása, munkalehetőségek teremtése érdekében. A fejlesztések összehangolásához és hatékonyságához mértékadó keretet nyújtanak az integrált kistérségi agrárstruktúra- és vidékfejlesztési programok.

- *Kiktől erednek és milyen szervezeti formában jönnek létre ezek a fejlesztési programok?*
- A kistérségi vidékfejlesztési programok az uniós gyakorlatnak megfelelően *alulról* építkezve, helyi partnerek részvételével készültek, az önkormányzatok, a helyi vállalkozások, a civil szervezetek és természetesen a lakosság széleskörű bevonásával. Az FVM pénzügyi támogatással és képzéssel, segédanyagokkal, útmutatókkal segítette a helyzetelemzésre, SWOT-analízisre alapozott 7 éves stratégiai programok, ezt követően a 3 évre szóló operatív programok készítését. Az ország teljes területét lefedve, 200 önként alakult kistérség készítette el ily módon, egységes elvek szerint kistérségi agrárstruktúra- és vidékfejlesztési programjait. Az EU Strukturális Alapjait képező pénzeszközök programokon keresztül nyerhetők el, ezért a programozás megismerése és elsajátítása a lakosság számára az uniós pénzfelhasználás betanulási folyamatát jelenti. Az elkészült operatív programok projektjei alapján képezhetik az előcsatlakozási és a csatlakozást követően megnyíló uniós pénzeszközök felhasználásának.
- *A programok – megfogalmazásuk szerint – keretként biztosítják a fejlesztések összehangolását és hatékonyságát. A programo-*

kat alkotó egyes projektek megvalósításához pályázat útján nyerhető támogatás. A pályázati lehetőségek megismerésében, a pályázatok elkészítésében kap-e intézményes segítséget a vidéki lakosság?

- A pályázatok készítését a minisztérium hatáskörébe tartozó, a 7 régióban alakult Regionális Vidékfejlesztési Irodák munkatársai és a kistérségi vidékfejlesztési menedzserek segítik. Az FVM pénzeszközökkel és rendszeres képzéssel, információkkal, kiadványokkal is támogatja a kistérségi vidékfejlesztési menedzszer-szervezeteket, mert az uniós példák is mutatják, hogy a helyi szakmai háttérszervezetek kialakulása és megerősödése kulcskérdése a kistérségi fejlődésnek. A hazai vidékfejlesztési pályázatok, a VFC 2000 és a VFC 2001–2002 kiírása és a pályázat-előkészítési, értékelési, döntési folyamat már az EU követelményekre és eljárásrendre figyelemmel valósult meg, segítve az uniós felkészülést. A pályázatok bírálata során meghatározó szempont, hogy a pályázat illeszkedik-e a kistérség agrárstruktúra- és vidékfejlesztési stratégiájába és van-e partnerségi kapcsolata.

- A beszélgetésünk azzal kezdődött, hogy EU tagként a magyar vidék miben lesz más a mostani állapotokhoz képest. Befejezésként hadd kérdezzem meg: mit gondol, milyen sajátosságokat őrizhetünk majd meg a múltunkból az embereket, a tájat, esetleg hagyományos gazdálkodási ismereteinket illetően?

- Eddig is sok szó esett arról, hogy az Unió vidékfejlesztési elveiben a helyi kezdeményezések ösztönzése, a helyi erőforrásokra alapozott fejlesztés alapvető sarokpontok. Beletartozik ebbe a tájgazdálkodás, a természeti környezet megóvása, a hagyományápolás, a helyi tárgyi és szellemi kultúra megőrzése, az identitástudat erősítése, a közösségszervezés. Ezek közös, európai szintű eszmei és anyagi támogatása remélhetőleg biztosítékot ad a fennmaradásukra. Természetesen nekünk magunknak is sokat kell tennünk, hogy a magyar táj és az emberek a múltunkból következő identitást és felhalmozott szellemi tőkét megőrizve magyarnak maradjanak meg.

Székelly Sándor
OMgK

Horvát cukorgyártás előretörése

A horvát élelmiszeripar 10%-kal nőtt 2000-hez képest az elmúlt évben. A legnagyobb növekedést a cukorgyártás mutatta (130,4%) míg a tejipar erőteljesen csökkentette teljesítményét, 30%-

kal maradván a 2000. Évi termeléstől, valamint a húsipar, amely 12%-kal mutatott kisebb teljesítményt 2001-ben.

– t –

Növekedett a horvát kereskedelmi deficit

Több mint 375 millió dollárra nőtt Horvátország kereskedelmi deficitje, ami százalékban kifejezve 33,7, a Horvát Statisztikai Hivatal szerint. A csökkenést az okozta, hogy a horvát élelmiszerimport 23,1%-kal emelkedett, míg az export mindössze 15,7 %-kal nőtt.

Horvátország legfontosabb mezőgazdasági kereskedelmi partnerei: Olaszország, 12%-os részesedéssel (101 millió dollárral); Magyarország 11% (97,5 millió

dollár); Ausztria 9,3% (78,3 millió dollár); Szlovénia 8,6% (72,5 millió dollár) és Németország 8,4%-kal (71,3 millió dollár).

A horvát élelmiszerek legnagyobb fogadója az elmúlt évben Bosznia volt 31,7% (148,8 millió dollár), Szlovénia 10,9% (51,2 millió dollár), Jugoszlávia 10,4% (43 millió dollár), Olaszország 9% (42,5 millió dollár) és Japán 7,1%-ban (33,4 millió dollár) részesedett a horvát élelmiszerekből 2001-ben.

Kudarcot vallott a Barcelonai Csúcs

Az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) és a Föld Barátai Európai (FoE-Europe) véleménye szerint a Barcelonai Csúcs elszalasztotta annak lehetőségét, hogy érdemben foglalkozzon a fenntartható fejlődés kérdésével. Nem született döntés sem az EU Fenntartható Fejlődés Stratégiájának megvalósításával kapcsolatban, sem annak ösztönzésére, hogy az Unió intézményei egyensúlyt teremtsenek a gazdasági fejlődés és a környezetvédelmi feltételek között.

John Hontelez, az EEB főtitkára az alábbiakat nyilatkozta. „A 2001-es Göteborgi Csúcs úgy határozott, hogy a tavaszi csúcstalálkozóig ki kell bővíteni a gazdasági és társadalmi megújítás programját a környezetvédelmi oldallal, és ezért új megközelítésre van szükség az ágazati politikák kialakításában. A Barcelonai Csúcs azonban a környezetvédelmi kérdésekkel csak formálisan foglalkozott, tudomásul vette a meglévő folyamatokat, de nem adott semmilyen új ösztönzést. Sürgetés helyett csak megelégedettséget tanúsítani, ez az európai politikai vezetők alapvetően rossz hozzáállása. Az pedig egyenesen megbotráncóztató, hogy az energiára kivetendő környezetvédelmi adó kérdését ismét elnapolták.”

Mind az EEB, mind a FoE-Europe számára csalódást hozott, hogy 2004-re halasztották az energiára kivetendő környezetvédelmi adó kérdését, továbbá, hogy ezt az energiapiacok liberalizálásáról folyó vitával kívánják összekapcsolni. A környezetvédelmi szervezetek sajnálatukat fejezték ki amiatt is hogy az EU alapszerződésében előírt kötelezettséggel, nevezetesen a környezetvédelem ágazati integrációjának folyamatával kapcsolatban számos miniszteri tanács elégedettségét a Csúcstalálkozó nem illetve megfelelő kritikával. Az 1998-as Cardiff-i Csúcson indított folyamatból hiányoznak a világos ágazati célok, határidők és azon kötelezettség előírása, hogy *az áruk és szolgáltatások árai tükrözzék azok környezetvédelmi hatásait is.*

Az említett szervezetek szerint a Barcelonai Csúcs nem szolgált további iránymutatással a Bizottság és a tagállamok felé annak érdekében, hogy sürgősen tegyenek lépéseket gazdaság- és ágazati politikájuk káros környezeti és egészségügyi hatásainak csökkentésére. Az új vegyipari szabályozás megalkotása elhalasztódott, félő, hogy meg sem születik az ipar kemény tiltakozásának hatására. Az érdekcsoportok erős ellenállása miatt komoly és magas szintű politikai támogatottságra van szükség a közlekedés környezeti árképzése terén is.

A biológiai sokféleség hanyatlik, emiatt nemcsak a meglévő EU jogszabályok megalakulás nélküli betartására, de további ösztönzőkre is szükség van. Tiszteletben kell tartani a genetikailag módosított összetevők élelmiszerekben történő alkalmazásával szemben megnyilvánuló társadalmi tiltakozást is. Hathatós eszközökre van szükség annak érdekében, hogy az innováció a csökkenő erőforrás-használat célkitűzésével párosuljon. Mindezen elemek azonban hiányoznak a Csúcstalálkozó zárónyilatkozatából.

Üdvözlük azonban a szervezetek azon célkitűzés megerősítését, hogy a közelgő johannesburgi Fenntartható Fejlődés Világtalálkozó előtt ratifikálja az EU a Kiotói Jegyzőkönyvet. További eszközökre van azonban szükség az EU részéről annak érdekében, hogy sikeres legyen a Világtalálkozó. Arra biztatják az Unió kormányait, hogy az elkövetkezendő hónapokban dolgozzák ki a Fenntartható Fejlődés Stratégia ígéretes külügyi dimenzióit, lényegesen javítva a Bizottság által az elmúlt hónapban készített gyenge javaslatokon.

Végezetül az EEB és a FoE-Europe szomorúan veszi tudomásul, hogy tovább halasztották a főbb szakpolitikai előterjesztések kötelező fenntarthatósági hatásvizsgálatának előírását, s ezt is egyre inkább függővé teszik egy egészen más célt szolgáló feladat megoldásától.

(Forrás: Az EEB Sajtónyilatkozata – 2002. március 16.)

Az Official Journalban megjelenő rendelkezések

Az alábbiakban felsorolt EU rendelkezéseket a Hivatalos Lap L sorozatának 2002. februárban és márciusban megjelent számaiból válogattuk. A lista a teljesség igénye nélkül szelektálja mindazokat a mezőgazdasággal és élelmiszeriparral foglalkozó rendelkezéseket, amelyek hazánkat bármilyen módon a csatlakozási tárgyalásokra való felkészülésben, a csatlakozásig tartó átmeneti időszakban érinthetik.

Növénytermesztés

2002/111/EC A Bizottság 2002. február 11.-i Határozata módosítja a 92/33/EGK Irányelvet a növényi szaporító anyagok és palánták harmadik országokból történő import feltételek alóli felmentés kiterjesztéséről (C(2002) 427 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1).

L 41 45. Kötet 2002. február 13. 43. oldal

A Bizottság 411/2002 (EK) számú, 2002. március 4.-i Rendelete adaptálja a Tanács 3072/95 (EK) számú Rendeletét a Kombinált Nomenklatúra kódjairól bizonyos rizs termékekre.

L 62 45. Kötet 2002. március 5. 27. oldal

A Bizottság 2002/23/EK, 2002. február 26.-i Irányelve módosítja a 86/362/EK, 86/363/EK és 90/642/EK Irányelvek mellékleteit a növényvédőszer maradék maximális szintjének rögzítéséről gabonafélékben, állati eredetű élelmiszerekben és bizonyos növényi eredetű termékekben, beleértve a gyümölcs- és zöldségeket (1)

L 64 45. Kötet 2002. március 7. 13. oldal

Állattenyésztés

A Bizottság 252/2002 (EK) számú, 2002. február 11.-i Rendelete felmentést ad az 1291/2000 (EK) számú Rendelet hatálya alól Ausztriának, az export engedélyek kiadására a marha és borjúhús szektorban.

L 40 45. Kötet 2002. február 12. 6. oldal

A Bizottság 263/2002 (EK) számú, 2001. február 13.-i Rendelete módosítja a 2550/2001 (EK) számú Rendeletet, amely részletesen szabályozza a 2529/2001 (EK) számú Tanácsi Rendeletet a juh- és kecskehús prémium rendszerét.

L 43 45. Kötet 2002. február 14. 9. oldal

A Bizottság 264/2002 (EK) számú 2002. február 13.-i Rendelete átmeneti intézkedéseket hoz a juh- és kecskehús prémium rendszerének alkalmazására.

L 43 45. Kötet 2002. február 14. 6. oldal

A Bizottság 314/2002(EK) számú, 2002. február 20.-i Rendelete a friss, vagy fagyasztott juh árának áttekinthetőségéről a Közösség reprezentatív piacain.

L 50 45. Kötet 2002. február 19. 47. oldal

A Bizottság 361/2002(EK) számú, 2002. február 27.-i Rendelete módosítja a 936/97 (EK) számú Rendeletét vámkvóta megnyitásáról a kiváló minőségű hűtött és mélyhűtött marha és mélyhűtött bivaly húsról

L 58 45. Kötet 2002. február 28. 5. oldal

2002/183/EC A Bizottság 2002. február 28.-i Határozata módosítja a 95/233/EK és 96/482/EK Határozatokat a harmadik országból importált élő baromfi importjára, figyelemmel Bulgáriára és a 96/483/EK Határozat hatálytalánításáról (C(2002) 641 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 61 45. Kötet 2002. március 2. 56. oldal

2002/184/EC A Bizottság 2002. február 28.-i Határozata módosítja a 2002/222/EK Határozatot a hústermékek importjára Lettországból és Lengyelországból (C(2002) 645 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 61 45. Kötet 2002. március 2. 61. oldal

A Bizottság 416/2002 (EK) számú 2002. március 5.-i Rendelete kivételes támogatási intézkedésekről a sertéshús piacon Spanyolországban

L 63 45. Kötet 2002. március 6. 19. oldal

Az Európai Parlament és a Tanács 2002/2/EK 2002 január 28.-i Irányelve módosítja a Tanács 79/373/EGK Irányelvét a takarmányok forgalmáról és a Bizottság 91/357/EGK Irányelvének hatálytalanításáról.

L 63 45. Kötet 2002. március 6. 23. oldal

2002/208/EC A Bizottság 2002. március 11.-i Határozata a sertéshús jelöléséről a 2001/89/EK Tanácsi Irányelv 11. Cikkelye alkalmazásával Németországban (C(2002) 984 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 68 45. Kötet 2002. március 12. 36. oldal

2002/214/EC A Bizottság 2002. március 12.-i Javaslat a koordinált inspekción programról az állati takarmányozás területén 2002-ben a Tanács 95/53/EK Irányelve szerint (C(2002) 546 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 70 45. Kötet 2002. március 13. 20. oldal

2002/199/EC A Bizottság 2002 január 30.-i Határozata az élő szarvasmarha- és sertésféle állatok bizonyos harmadik országból történő importja állategészségügyi feltételeiről és az állatorvosi igazolásról (C(2002) 334 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)..

L 71 45. Kötet 2002. március 13. 1. oldal

Zöldség – gyümölcs

2002/112/EC A Bizottság 2002. február 11.-i Határozata módosítja a 92/34/EGK Irányelvet a gyümölcs szaporító anyagok és gyümölcs termesztésre szánt ültetési anyagok harmadik országokból történő import feltételek alóli felmentés kiterjesztéséről a (C(2002) 428 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 41 45. Kötet 2002. február 13. 44. oldal

A Bizottság 349/2002 (EK) számú, 2002. február 25.-i Rendelete módosítja a 896/2001 (EK) számú Rendeletet részletesen szabályozva a 404/93 Tanácsi Rendelet alkalmazását a banán Közösségbe történő importjának szabályozásáról

L 55 45. Kötet 2002. február 26. 19. oldal

A Bizottság 350/2002 (EK) számú, 2002. február 25.-i Rendelete módosítja az 1092/2001 (EK) számú Rendeletet a piaci évben feldolgozásra szánt citromra

L 55 45. Kötet 2002. február 26. 20. oldal

A Bizottság 352/2002(EK) számú 2002 augusztus.25-i Rendelete módosítja az 1121/2001 (EK) számú Rendeletet, amely rögzíti a redukciós százalékokat a nem tradicionális beszállítók között történő elosztásra a banán import kvóta alapján

L 55 45. Kötet 2002. február 26. 24. oldal

A Bizottság 353/20021(EK) számú, 2002 november. 25-i Rendelete rögzíti bizonyos indikatív mennyiségeket és egyes felső határokat a Közösségbe 2002 második negyedében történő banán import engedély kiadásában.

L 55 45. Kötet 2002. február 26. 25. oldal

A Bizottság 354/2002 (EK) számú, 2002. február 25.-i Rendelete módosítja a 2228/2001 (EK) számú Rendeletet, rögzíti a redukciós százalékokat a nem tradicionális beszállítók között történő elosztásra a banán import kvóta alapján.
L 55 45. Kötet 2002. február 26. 27. oldal

Szólészet – borászat

A Tanács 2002/11/EK 2002. február 14.-i Irányelve módosítja a 68/193/EGK Irányelvet a szőlő szaporító anyagok piaci forgalmáról és a 74/649/EGK Irányelv hatályon kívül helyezéséről.
L 53 45. Kötet 2002. február 19. 20. oldal

A Bizottság 346/2002 (EK) számú, 2002. február 25.-i Rendelete a krízis desztilláció megindításáról az 1493/1999 (EK) számú Tanácsi rendelet 30. Cikkelye szerint Olaszország borteremő vidékein.
L 54 45. Kötet 2002. február 26. 12. oldal

A Bizottság 347/2002 (EK) számú, 2002. február 25.-i Rendelete a krízis desztilláció megindításáról az 1493/1999 (EK) számú Tanácsi rendelet 30. Cikkelye szerint Franciaország borteremő vidékein.
L 54 45. Kötet 2002. február 26. 14. oldal

A Bizottság 363/2002 (EK) számú, 2002. február 27.-i Rendelete módosítja az 1608/2000 (EK) számú Rendeletet, amely átmeneti szabályozást ad a meghatározott intézkedésekre a Tanács 1493/1999 (EK) számú Rendelettel szabályozott bor piaci rendtartásról.
L 58 45. Kötet 2002. február 28. 7. oldal

Állategészségügy

2002/108/EC A Bizottság 2002. február 11.-i Határozata a bluetongue vak-

cina újra tárolásáról a Közösségi tárolókban (C(2002) 432 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1).

L 40 45. Kötet 2002. február 12. 11. oldal

A Bizottság 256/2002 (EK) számú, 2002. február 12.-i Rendelete új adalékanyagok használatának ideiglenes engedélyezéséről és folyamatos engedélyezése állati takarmányokban (1).

L 41 45. Kötet 2002. február 13. 6. oldal

A Bizottság 258/2002 (EK) számú, 2002. február 12.-i Rendelete meghatározza a bevételi veszteséget és a prémiumot anyajuhonként és nőtényjuhonként a tagországokban és a speciális támogatás kifizetését juhra és kecskére a Közösség bizonyos kedvezőtlen területein a 2001 piaci évben.

L 41 45. Kötet 2002. február 13. 16. oldal

2002/153/EC A Bizottság 2002. február 20.-i Határozata a 2001/740/EK Tanácsi Határozat bizonyos védelmi intézkedésekről az egyesült királysági száj- és körömfájás elleni védekezésben, a 2001/740/EK Határozat hatályon kívül helyezéséről és a 2001/327/EK Határozat nyolcadszori módosításáról (C(2002) 557 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 50 45. Kötet 2002. február 19. 98. oldal

2002/160/EC A Bizottság 2002. február 21.-i Határozata módosítja a Tanács 90/426/EGK Irányelve D mellékletét az African horse sickness diagnosztikai tesztjéről (C(2002) 556 szám alatt nyilvántartott listájáról)

L 53 45. Kötet 2002. február 23. 37. oldal

2002/161/EC A Bizottság 2002. február 22.-i Határozata elfogadja a Németország által előterjesztett tervet a sertésvész leküzdésére vaddisznóknál a

Saarland-on és a védőoltásról vaddisznóknál Rhineland-Pfalz és Saarland-on (C(2002) 617 szám alatt nyilvántartott listájáról)

L 53 45. Kötet 2002. február 23. 43. oldal

2002/162/EC A Bizottság 2002. február 22.-i Határozata módosítja a Tanács 2001/925/EK, 2002/33/EK és 2002/41/EK Határozatait bizonyos védelmi intézkedések meghosszabbításáról a spanyolországi sertésvészellel kapcsolatosan (C(2002) 618 szám alatt nyilvántartott listájáról)

L 53 45. Kötet 2002. február 23. 45. oldal

2002/163/EC A Bizottság 2002. február 22.-i Határozata bizonyos védelmi intézkedésekről a sertéspestis ellen Luxemburgban (C(2002) 671 szám alatt nyilvántartott listájáról)

L 53 45. Kötet 2002. február 23. 46. oldal

2002/181/EC A Bizottság 2002. február 28.-i Határozata elfogadja az Luxembourg által beterjesztett tervet a vaddisznó sertés pestis leküzdésére Luxemburgban (C(2002) 627 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 61 45. Kötet 2002. március 2. 54. oldal

2002/182/EC A Bizottság 2002. február 28.-i Határozata elfogadja az Ausztria által beterjesztett tervet a vaddisznó sertéspestis leküzdésére Alsó Ausztriában (C(2002) 639 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 61 45. Kötet 2002. március 2. 55. oldal

2002/209/EC A Bizottság 2002. március 11.-i Határozata felújítja a feltételeket a sertés mozgatás engedélyezésére a sertésvész miatti zárlati és felülvizsgálati zónákban Spanyolországban és megalapozza a serteshús jelölés módját a 2001/89/EK Tanácsi Irányelv 11. Cikkelye alkalmazásával (C(2002) 985 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 68 45. Kötet 2002. március 12. 40. oldal

Élelmiszeripar

A Bizottság 257/2002 (EK) számú, 2002. február 12.-i Rendelete módosítja az 194/97 (EK) számú Rendeletet bizonyos szennyező anyagok maximálisan engedélyezett szintjének rögzítéséről élelmiszerekben és a 466/2001 (EK) számú Rendeletet bizonyos szennyező anyagok maximálisan engedélyezett szintjének rögzítéséről élelmiszerekben

L 41 45. Kötet 2002. február 13. 12. oldal

2002/113/EC A Bizottság 2002. január 23.-i Határozata módosítja a 2001/217/EK Határozatot az élelmiszerekben és élelmiszereken használt aromaanyagok regiszteréről (C(2002) 88 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1).

L 49 45. Kötet 2002. február 20. 1. oldal

2002/150/EC A Bizottság 2002. február 15.-i Határozata koaguált burgonya fehérje és hidrolizátum piaci forgalmának engedélyezéséről, mint új élelmiszer összetevő az Európai Parlament és a Tanács 258/97 (EK) számú Rendelete alapján (C(2002) 506 szám alatt nyilvántartott listájáról).

L 50 45. Kötet 2002. február 19. 92. oldal

A Bizottság 2002/17/EK 2002. február 21.-i Irányelve módosítja a 90/128/EGK Irányelvet a plasztik származékok használatáról az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban és cikkekben (1).

L 58 45. Kötet 2002. február 28. 19. oldal

2002/201/EC A Bizottság 2002. március 4.-i Határozata a dioxinok, furanok és PCB-k jelenlétének csökkentéséről takarmányokban és élelmiszerekben (C(2002) 836 szám alatt nyilvántartott listájáról).(1)

L 67 45. Kötet 2002. március 9. 69. oldal

Tej, tejtermék

A Bizottság 348/2002 (EK) számú, 2002. február 25.-i Rendelete felmentést ad az 174/1999 (EK) számú Rendelet hatálya alól, amely speciális részletes szabályokat ír elő a Tanács 804/68 (EK) számú Rendelete alkalmazására az export engedélyekről és export visszatérítésről tej és tejtermékekre és a 800/1999 (EK) számú Rendelet hatálya alól az export visszatérítés rendszeréről mezőgazdasági termékekre.
L 54 45. Kötet 2002. február 26. 16. oldal

Cukoripar

A Bizottság 314/2002(EK) számú, 2002. február 20.-i Rendelete részletesen szabályozza a kvóta rendszer alkalmazását a cukor ágazatban.
L 50 45. Kötet 2002. február 19. 21. oldal

Halászat

2002/196/EC A Tanács 2001 december 17.-i Határozata a kiegészítő jegyzőkönyv következményéről lefekteti a hal és halászati kereskedelmi egyezményt az Európai Közösségek és tagországi, valamint a Szlovák Köztárság közötti csatlakozást megalapozó Európa Egyezmény alapján.
L 66 45. Kötet 2002. március 8. 15. oldal

Kiegészítő Jegyzőkönyv, amely lefekteti a hal és halászati kereskedelmi egyezményt az Európai Közösségek és tagországi, valamint az Szlovák Köztárság közötti csatlakozást megalapozó Európa Egyezmény alapján.
L 66 45. Kötet 2002. március 8. 16. oldal

2002/197/EC A Tanács 2001 december 17.-i Határozata a kiegészítő jegyzőkönyv következményéről lefekteti a hal és halászati kereskedelmi egyez-

ményt az Európai Közösségek és tagországi, valamint az Szlovén Köztárság közötti csatlakozást megalapozó Európa Egyezmény alapján.

L 66 45. Kötet 2002. március 8. 18. oldal

Kiegészítő Jegyzőkönyv, amely lefekteti a hal és halászati kereskedelmi egyezményt az Európai Közösségek és tagországi, valamint a Szlovén Köztárság közötti csatlakozást megalapozó Európa Egyezmény alapján.

L 66 45. Kötet 2002. március 8. 19. oldal

Egyéb

2002/87/EC A Tanács 2002 január 28.-i Határozata az elvekről, közbenső feladatokról és feltételekről Magyarországgal való csatlakozási partnerségben.

L 44 45. Kötet 2002. február 14. 37. oldal

2002/128/EC 4/2001 Határozat a Csatlakozási Tanács a csatlakozásról az Európai Közösségek és tagországi egyrészről, másrészt a Magyar Köztársaság között 2001 december 18.-án elfogadja a terminusokat és feltételeket a Magyar Köztársaság részvételéről a Közösség programjaiban.

L 45 45. Kötet 2002. február 16. 37. oldal

A Bizottság 305/2002 (EK) számú 2002. február 18.-i Rendelete módosítja a 94/2002 (EK) számú Rendeletet, amely részletesen szabályozza a Tanács 2826/2000 (EK) számú Rendeletét a mezőgazdasági termékek belső piaci információjáról és annak elősegítésére történő műveletekről

L 47 45. Kötet 2002. február 19. 12. oldal

2002/144/EC A Bizottság 2002. február 19.-i Határozata bizonyos kifizető helyek számláinak kifizetéséről Spanyolországban az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap

(EMOGA) Garancia Szekció által fizetett kiadásokra 2000. pénzügyi évben (C(2002) 519 szám alatt nyilvántartott listájáról) (1).

L 48 45. Kötet 2002. február 20. 32. oldal

A Bizottság 327/2002 (EK) számú, 2002. február 21.-i Rendelete módosítja a 2316/1999 (EK) számú Rendelet a 1251/1999 (EK) számú Tanácsi Rendelet bevezetéséről a termelői támogatási rendszerről bizonyos mezőgazdasági terményekre.

L 51 45. Kötet 2002. február 22. 14. oldal

A Bizottság 345/2002 (EK) számú, 2002. február 25.-i Rendelete módosítja a 2461/1999 (EK) számú Rendeletet részletesen szabályozva a 1251/1999 (EK) számú Tanácsi Rendeletet az ugaroltatott földek ipari célú nyersanyagok termesztésére való felhasználása a Közösségen belül olyan termékekre, amelyek nem elsődlegesen használnak emberi, vagy állati táplálkozásra.

L 54 45. Kötet 2002. február 26. 10. oldal

2002/18/EK a Bizottság 2002. február 22.-i Irányelve módosítja a 91/414/EEK Tanácsi Irányelv I. mellékletét a növényvédő szerek piaci engedé-

lyezéséről beleértve az izoproturont aktív anyagként.

L 55 45. Kötet 2002. február 26. 29. oldal

A Bizottság 419/2002 (EK) számú 2002. március 6.-i Rendelete módosítja a 2390/1999 (EK) számú Rendeletet amely részletesen szabályozza a 1663/95 (EK) számú Rendeletet a formanyomtatványokról és a számla információs tartalmáról, amelyet a tagországoknak be kell tartani az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap (EMOGA) Bizottsági kifizetéseinél.

L 64 45. Kötet 2002. március 7. 8. oldal

A Bizottság 434/2002 (EK) számú 2002. március 8.-i Rendelete módosítja a 94/2002 (EK) számú Rendeletet, amely részletesen szabályozza a Tanács 2826/2000 (EK) számú Rendeletét a mezőgazdasági termékek belső piaci információjáról és annak elősegítésére történő műveletekről

L 67 45. Kötet 2002. március 9. 6. oldal

Készítette:

Román Zoltán

Európai Integrációs Főosztály